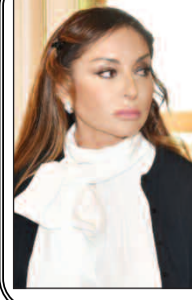

Şübhsiz ki, sənin firqə-firqə olub dinini parçalayanlarla heç bir əlaqən yoxdur. Onların işi Allaha qalmışdır. Allah sonra onlara nə etdiklərini xəbər verəcəkdir!

(Qurani-Kərim, Ənam, 159).

Mehriban Əliyeva Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin edilib

Fevralın 21-də Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 103¹-ci maddəsinin I hissəsinə əsasən Mehriban Arif qızı Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin edilməsinə dair Sərəncam imzalayıb.

DİNİMİZ MILLİ-MƏNƏVİ SƏRVƏTİMİZDİR. Heydər Əliyev

www.scwra.gov.az

CƏMİYYƏT və DİN

TƏSİSÇİ: Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi

№ 2 (307) / FEVRAL 2017-Cİ İL

Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva yürüşdə iştirak ediblər

XX əsrdə bəşər tarixinə Xocalı soyqırımı kimi daxil olan qanlı faciənin 25-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyeva yürüşdə iştirak ediblər.

Paytaxtın Azadlıq meydanından başlayan və 40 mindən çox insanın iştirak etdiyi ümumxalq yürüşünün məqsədi Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etmək, erməni faşistləri tərəfindən insanlığa qarşı törədilmiş bu vəhşi cinayəti yenidən dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaqdır.

Ön sırasında Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyevanın olduğu yürüş iştirakçıları Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə Bakının Xətai rayonunda ucaldılmış abidəyə doğru hərəkətə başladılar.

Ümumxalq yürüşünün iştirakçıları

əllərində qanlı qırğının günahsız qurbanlarının - xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmiş uşaqların, qadınların və qocaların portretləri, 25 il bundan əvvəl törədilmiş hadisələrin dəhşətli səhnələrini əks etdirən fotosəkillər, faciənin təqsirkarlarından cavab tələb etmək, onları cəzalandırmaq, bu soyqırımına beynəlxalq səviyyədə siyasi-hüquqi qiymət vermək bərdə çağırışlar və soyqırımı qurbanlarının adları, soyadlarının əks olduğu Azərbaycan, rus, ingilis, fransız dillərində plakatlar və transparantlar tutmuşdular. Marşrut boyunca yolların kənarlarındakı monitorlarda, binaların fasadlarında və balkonlarında "Dünya Xocalı soyqırımını tanımalıdır!", "Xocalıya ədalət!", "Xocalını unutmayın!", "Rədd olsun erməni faşizmi!", "Xocalı – XX əsrin soyqırımı", "Cinayətkarlar cəzasız qalmayacaqlar!", "Xocalı soyqırımı – 25 il" və s. çağırışlar və şüarlar nümayiş etdirilirdi.

İnsanların hüznü çöhrələrinə baxanda görünürdü ki, ötən 25 il Xocalının dinc sakinlərinə qanlı divan tutulmasının

dəhşətlərini yaddaşlardan silə bilməyib. Bircə gecədə yerlə-yeksan edilmiş bu Azərbaycan şəhərinin adı indi Xatın, Liditse və Sonqmi ilə qoşa çəkilir.

Bütövlükdə bu ümumxalq yürüşü Azərbaycanın Xocalı soyqırımı ilə bağlı apardığı genişmiqyaslı işin növbəti mərhələsidir. Dünya Xocalı qırğını haqqında əsl həqiqəti bilməli, başa düşməlidir ki, XX əsrin sonunda bütün sivil bəşəriyyətin gözü qarşısında törədilmiş bu vəhşiliyə laqeydlilik, yüzlərlə dinc insanın ölümündə təqsirkar olanların cəzalandırılmaması belə faciələrin planetin hər bir nöqtəsində təkrarlanmasına gətirib çıxara bilər. Bu yürüş həm də Azərbaycan xalqının sıx birliyini, onun öz şəhidlərinin xatirəsinə ehtiramını, işğal altındakı torpaqların azad olunması və ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün əlindən gələni etmək əzmini nümayiş etdirdi.

Xocalı soyqırımı qurbanlarının abidəsinin ətrafında fəxri qarovul dəstəsi və tər çiçəklər düzülüşü.

Prezident İlham Əliyev Xocalı soy-

qırımı abidəsinin önünə əklil qoydu, faciə qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etdi.

Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyeva, Baş nazir Artur Rəzizadə, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva, Arzu Əliyeva, Heydər Əliyev abidənin önünə tər güllər qoydular.

Dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, nazirlər, komitə və şirkətlərin rəhbərləri, diplomatik korpusun nümayəndələri, dini konfessiyaların başçıları, habelə qırğından xilas olmuş Xocalı sakinləri də abidənin önünə güllər düzdülər.

* * *

Fevralın 26-da bütün gün ərzində Xocalı soyqırımı qurbanlarının abidəsi önünə insan axını davam etdi. On minlərlə insan soyqırımı abidəsinə ziyarət etdi. Abidənin önünə tər çiçəklər qoyuldu, şəhidlərin ruhuna dualar oxundu.

2017-ci ilin Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunmasına dair Tədbirlər Planı təsdiq edilib

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin Sərəncamı ilə 2017-ci ilin Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsinə dair Tədbirlər Planı təsdiq edilib.

Sərəncama əsasən Tədbirlər Planının icrasının təşkilinin əlaqələndirilməsi Azərbaycan Respublikasının millətlərəra-

si, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə Dövlət müşavirinin xidmətinə həvalə olunub.

Tədbirlər Planında İslamdaxili həmrəylik, İslam və digər konfessiyalar arasında həmrəylik istiqamətləri üzrə ölkə daxilində və xaricdə keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbirlər öz əksini tapıb.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində Xocalı soyqırımını qurbanları yad edilib

Fevralın 21-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində (QMI) Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə bağlı tədbir təşkil edilib.

Qurani-Kərimdən ayələrin oxunması ilə başlayan tədbirdə QMI-nin sədri şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münacişəsi, Xocalı soyqırımı, XX əsrin əvvəllərindən başlayaraq ermənilər tərəfindən xalqımıza qarşı aparılan etnik təmizləmə siyasəti, azərbaycanlıların erməni silahlı dəstələri tərəfindən qətlə amlara məruz qalması, kəndlərin, şəhərlərin, dini, tarixi abidələrin, məktəblərin, məscidlərin, qəbiristanlıqların dağıdılması və yandırılması, bu təcavüzün hələ də davam etməsi barədə məlumat verib. Aprel döyüşlərində ordumuzun əldə etdiyi qələbələrə toxunan A.Paşazadə azad olunan ərazilərdə yenidənurma işlərindən danışdı, Cocuq Mərcanlı kəndində Şuşa məscidinə oxşar məscid tikiləcəyini deyib.

silahlı qüvvələrinin çıxarılmasının zərurliyini daim qətiyyətlə vurğulayır, soyqırımını cinayətini törətmiş şəxslərin məsuliyyətdə cəlb olunmasının vacibliyini bəyan edir. Dövlət müşaviri bildirib ki, o, xalqımızın işğal olunan rayonlarımıza qayıdacağına əmindir.

Milli Məclisin ictimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov faciənin tarixindən, törədilməsi səbəblərindən söhbət açıb, bir gecədə Xocalı sakinlərinin qəddarlıqla qətlə yetirildiyini bildirib. O, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlayan "Xocalıya ədalət!" kampaniyası və bu kampaniya çərçivəsində dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində həyata keçirilən layihələr barədə geniş məlumat verib.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Xocalı faciəsinin Azərbaycan tarixində unudulmaz, dəhşətli və qanlı hadisələrdən biri

Sonra Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Xocalı soyqırımını ilə bağlı bəyanatı oxunub.

Azərbaycan Respublikasının millətlərəra, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə Dövlət müşaviri, akademik Kamal Abdullayev bu soyqırımını zamanı valideynlərini itirmiş uşaqlardan, onların yaşadıkları acılardan danışdı. O qeyd edib ki, Xocalıda soyqırımı törədən cinayətkarlar indi Ermənistanda yüksək vəzifələrdədirlər. Onlar törətdikləri cinayətə görə hələ də ədalət qarşısında cavab verməyiblər. Bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev ilk dəfə Xocalı soyqırımının əsl mahiyyətini açıqlayıb, hələ 1994-cü ilin fevralında Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Xocalı soyqırımına hüquqi-siyasi qiymət verib. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev hər zaman Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasının, Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarından erməni

olduğunu bildirib. Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsinin hər il Azərbaycanda və dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımız və diaspor təşkilatları tərəfindən anıldığını diqqətə çatdırıb. M.Qurbanlı Xocalı şəhərində törədilmiş vəhşilikləri insanlığa sığmayan cinayət kimi dəyərləndirib, bu soyqırımına siyasi-hüquqi qiymət verilməsinin və günahkarların cəzalandırılmasının vacibliyini bildirib.

Milli Məclisin deputatları Bəxtiyar Sadıqov, Bəxtiyar Əliyev, Aqil Abbas, Katolik Kilsəsinin Azərbaycandakı apostol prefekturasının ordinarisi Vladimir Fekete, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyasının rəhbəri Aleksandr, Alban-Udi Xristian dini icmasının sədri Robert Mobili, Azərbaycan Dağ Yəhudiləri İcmasının sədri Milix Yevdayev Xocalı faciəsinə bəşəriyyətə qarşı ən böyük ədalətsizlik adlandırdılar, insanlığa qarşı cinayət törətməklə günah və ədalətsizlik işlədənlərin cəzasız qalmayacaqlarını bildirdilər.

Terror multikulturalizmə qarşı: Xocalı soyqırımını-25

Fevralın 23-də Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzində (BBMM) "Terror multikulturalizmə qarşı: Xocalı soyqırımını-25" mövzusunda anım tədbiri keçirilib.

Tədbirin əvvəlində Xocalı şəhidlərinin xatirəsi birdəqiqətlik sükutla yad edilib.

Azərbaycan Respublikasının millətlərəra, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə Dövlət müşaviri, BBMM-in Himayəçilər Şurasının sədri Kamal Abdullayev insanlıq əleyhinə törədilmiş Xocalı soyqırımının dəhşətlərindən söz açıb. O deyib: "Bu faciə zamanı insanların öldürülmələrinin səbəbi onların məhz müsəlman və azərbaycanlı olmaları idi. Bu, həmin faciənin qətlə kimi dəyərləndirilməsinə bir sübutdur. Bu gün təkcə Xocalı sakinləri deyil, bütün Azərbaycan xalqı xocalılıdır. Bu gün Azərbaycan vətəndaşları, Azərbaycanın dünyadakı dostları mənən, qəlbən Xocalıdan sayıla bilərlər. Dünyada müxtəlif qurumlarda, parlamentlərdə Xocalı faciəsi ilə bağlı son dərəcə ciddi sənədlərin qəbul edilməsi istiqamətində həm

miş şəxslərin məsuliyyətə cəlb olunmasının vacibliyini bəyan edir. Əgər sülh imkanları tükənsə, biz hərbi yolla da öz torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə qadirik. Aprel döyüşlərində Milli Ordumuzun əldə etdiyi qələbələr də bunun sübutudur. Əminəm ki, xalqımız tezliklə işğal olunan rayonlarımıza qayıdacaq".

BBMM-in icraçı direktoru Azad Məmmədovun moderatorluğu ilə davam edən tədbirdə Xocalı soyqırımını haqqında film nümayiş etdirilib.

Xocalı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahmar Usubov Xocalıdan olan məcburi köçkünlərin respublikanın müxtəlif rayonlarında məskunlaşdıqlarını vurğulayıb, özünün də faciənin canlı şahidi olduğunu qeyd edib. İcra başçısı çıxışında Azərbaycan dövlətinin, Prezident İlham Əliyevin Xocalı soyqırımının dünyada tanınması istiqamətində böyük işlər gördüyünü diqqətə çatdırıb.

"Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin Azərbaycanlı İcması" İctimai Birliyinin sədri Bayram Səfərov bil-

Prezident İlham Əliyevin, həm də ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın böyük xidmətləri var. Bu gün dünya Xocalı faciəsini tanımağa başlayıb, Azərbaycanın dostları da bu gün xalqımızın dərdinə şərikdir. Əlbəttə ki, 26 fevral simvolik bir tarixdir, faktiki olaraq hər gün Xocalı faciəsi azərbaycanlıların qəlbində bir yara kimi qalır. Bəzən gənclər mənə sual verirlər ki, faciələrimizin qisasını almaq üçün, gələcəkdə bir daha təkrarlanmaması üçün nə edə bilərik? Mənim cavabım belədir: Ölkə Prezidentinin ətrafında daha sıx birləşək, onun Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə yönəlmiş titanik zəhmətini doğru-düzgün qiymətləndirək və Azərbaycan dövlətinin bu istiqamətdə apardığı siyasətə dəstək olaq. O qeyd edib ki, bu gün Xocalı qətləmi ilə bağlı yanımızda Azərbaycan xristianlarını və yəhudilərini görmək son dərəcə təskin edici bir haldır. Xocalı qətləmi Azərbaycanda yaşayan çoxsaylı etnik və dini icmaların nümayəndələrinin, burada əsrlərdir məskunlaşan böyük kiçikli xalqların da faciəsidir.

Azərbaycan sülhsevər və tolerant bir ölkə olduğunu vurğulayan Kamal Abdullayev bildirib ki, biz Dağlıq Qarabağ probleminin sülh yolu ilə həll edilməsinə çalışırıq: "Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasının, Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarından erməni silahlı qüvvələrinin çıxarılmasının zərurliyini daim qətiyyətlə vurğulayır, soyqırımını cinayətini törət-

dirib ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində bütün dünyada Xocalı soyqırımının tanınması, Xocalıda azərbaycanlılara qarşı törədilən vəhşiliklərin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması istiqamətində genişmiqyaslı işlər aparılır və bir sıra ölkələrdə bu vəhşilik artıq soyqırımını kimi tanınır.

BBMM-in Moldova filialının rəhbəri Aurelia Qriqoriu, BBMM-in İsrail filialının sədri Arye Qut, Alban-Udi Xristian dini icmasının rəhbəri Robert Mobili, Azərbaycanda yaşayan Axısxa türklərinin "Vətən" İctimai Birliyinin sədri İbrahim Məmmədov, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Xəzər Yarı Yeparxiyasının mətbuat katibi Konstantin Ata, professorlar Solmaz Tovhidi, İmamverdi Həmidov və başqaları çıxışlarında Xocalı faciəsinin təkcə Azərbaycan xalqının yarası olmadığını qeyd edərək, bu qətləmi bütün dünyanın ağrısı və bəşəriyyətə qarşı yönələn cinayət kimi dəyərləndiriblər.

Azərbaycanda yaşayan yunan, ingiloy, avar, tatar, kürd, ləzgi icmalarının, eləcə də xristian və yəhudi icmalarının nümayəndələri, müxtəlif rəsmi qurumların rəhbərləri və alimlərin iştirak etdikləri tədbirdə soyqırımını şahidlərinin ağırlı xatirələri dinlənilib. Tədbirdə soyqırımını cinayətini törətmiş şəxslərin məsuliyyətə cəlb olunmasının zərurliyi və cinayətkarların beynəlxalq ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verməsinin vacibliyi bəyan edilib.

Mübariz Qurbanlı: Mehriban xanım Əliyevanın Birinci vitse-prezident təyin edilməsi xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir

“Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin edilməsi xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir”.

Bu fikri Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini Mübariz Qurbanlı deyib.

Onun sözlərinə görə, Mehriban xanım Əliyeva öz fəaliyyəti ilə Azərbaycanda ümumxalq məhəbbəti qazanıb: “Mehriban Əliyeva Ümummilli lider Heydər Əliyevin adını daşıyan Fondun prezidenti, UNESCO və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri kimi humanitar sahədə, sivilizasiyalararası dialoqun təşviqi və inkişafında, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında, ölkə mədəniyyətinin beynəlxalq miqyasda təbliği edilməsi istiqamətində misilsiz xidmətlər göstərmişdir. Mehriban xanım

Əliyeva Azərbaycanda humanizmin simvolu kimi tanınır. Mehriban Əliyeva həm də Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini kimi partiyamızın fəaliyyəti və inkişafına mühüm töhfələr vermişdir”.

M.Qurbanlı əlavə edib ki, Mehriban xanım Əliyeva Birinci vitse-prezident kimi həyata keçirilən daxili və xarici siyasətdə mühüm rol oynayaacaq, ölkəmizin inkişafına və beynəlxalq arenada uğurla təmsil olunmasına mühüm töhfələr verəcək: “Qeyd etdiyim kimi, Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin edilməsi olduqca yüksək qiymətləndirilir. Fərsətdən istifadə edərək bu münasibətlə Mehriban xanım Əliyevanı səmimi qəlbədən təbrik edirik”.

DÖVLƏT KOMITƏSİNİN SƏDRİ “İSLAM HƏMRƏYLIYI İLİ”NDƏ GÖRÜLƏCƏK İŞLƏRİN DETALLARINI AÇIQLAYIB

2017-ci ilin Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsi ilə əlaqədar Tədbirlər Planına uyğun olaraq həm ölkə daxilində, həm də xaricdə bir çox yüksək səviyyəli konfransların, sərgilərin, görüşlərin və digər tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Ümumilikdə İslam dəyərlərinin, mədəniyyətinin, İslam həmrəyliyinə Azərbaycan nümunəsinin təbliği və təşviqi ilə bağlı materialların yayılması, ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərində erməni vandalizminə məruz qalan İslam mədəniyyəti abidələri ilə bağlı məlumatların dünya ictimaiyyətinə çatdırılması qarşımızda duran ən vacib məsələlərdəndir.

Bu barədə AZƏRTAC-a məxsusi müsahibəsində Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı məlumat verib.

Mübariz Qurbanlı deyib ki, bu tədbirlərin keçirilməsində əsas məqsəd müxtəlif konfessiyalar, mədəniyyətlər, sivilizasiyalar və məzhəblər arasında həmrəyliyə nail olmaq, eləcə də Azərbaycanı bu istiqamətdə dünyaya nümunə kimi göstərməkdir. Bizim bu sahədə qarşımızda duran ən vacib məqsəd Azərbaycandakı din və məzhəb ardıcılıqları arasında tolerant, birgəyaşayış nümunəsinin xaricdə, eləcə də İslam dünyasında təbliği və təşviqidir. Bu istiqamətdə müəyyən tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Komitə sədri qeyd edib ki, İslam dünyasının bir parçası olaraq Azərbaycanın İslama aid tarixi abidələrinin, məscidlərinin nümunə kimi dünyaya nümayiş etdirilməsi də nəzərdə tutulub. Bununla bağlı il ərzində müxtəlif xarakterli sərgilər keçiriləcək. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsində müxtəlif nazirlik və komitələr birgə fəaliyyət göstərəcəklər.

Mübariz Qurbanlı vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2017-ci ilin Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi İli” elan olunması çox əhəmiyyətli və zamanın çağırışlarına cavab verən mühüm addımdır. Bu, müasir dövrdə müstəqil siyasət aparmaq kimi çox çətin bir işin öhdəsindən öz zəngin və uzaqgörən siyasəti ilə gələn dövlət başçımızın İslam dininə, müsəlman dünyasına nə qədər böyük önəm verdiyinin bariz nümunəsidir.

Prezident İlham Əliyev 2016-cı ili “Multikulturalizm İli”, onun məntiqi davamı kimi bu ili “İslam Həmrəyliyi İli” elan etməklə bütün dünyanın diqqətini həmrəy olmağa, multikultural dəyərlərə sahib çıxmağa, dirlər və məzhəblər arasında dialoq qurmağa yönəlmişdir.

Dini dözümsüzlüyün, irqi ayrı-seçkiliyin bütün dünyada geniş yayıldığı bir dövrdə Prezidentimizin birbaşa göstərişi ilə elan edilmiş “İslam Həmrəyliyi İli” yalnız din amilini deyil, eyni zamanda, müsəlman ölkələrinin istər siyasi-iqtisadi, istərsə də mədəni sahədə bir-birinə dəstək olması, həmrəy olması məsələsini özündə əks etdirir və onlar arasında nifaq salmaq istəyənlərə bir cavabdır. Həmçinin bu il çox önəmli beynəlxalq tədbir olan IV İslam Həmrəyliyi Oyunları ölkəmizdə keçiriləcək ki, bu da müstəqil Azərbaycanın müsəlman dünyasındakı nüfuzundan xəbər verir. Prezident İlham Əliyevin 2017-ci ilin “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsi ilə bağlı imzaladığı Sərəncam bütövlükdə İslam dünyasında əks-səda doğurmaqla yanaşı, İslam həmrəyliyinə böyük töhfə olacaqdır.

Komitə sədri qeyd edib ki, ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən böyük peşəkarlıq və həssaslıqla hazırlanan dövlət-din münasibətləri modeli sayəsində milli-mənəvi dəyərlərə qayıdışın əsası qoyulub, xalqın keçmişinə, milli adət-ənənələrinə, dininə dövlət səviyyəsində qayğı göstərilir, ölkədə dini etiqad, inanc azadlığı tam təmin edilir. Ölkəmizdə digər sahələrdə olduğu kimi, din sahəsində də böyük uğurlar əldə edilib, kənardan dini zəmində münacişələr, məzhəblərarası konfliktlər yaratmağa çalışanların qarşısı vaxtında alınıb. Vətəndaşların vicdan azadlığı Konstitusiyamızda əsas insan hüquq və azadlıqlarından biri kimi təsbit olunub, eyni zamanda, “Dini etiqad azadlığı haqqında” Qanunda geniş şəkildə öz əksini tapıb. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanın bu nümunəvi dövlət-din münasibətləri modeli digər dövlətlər tərəfindən də öyrənilir və tədqiq olunur.

Heydər Əliyev Fondunun da bu dəyərlərimizin qorunması istiqamətindəki fəaliyyəti xüsusi vurğulanmalıdır. Fondun “Tolerantlığın ünvanı - Azərbaycan” layihəsi çərçivəsində Mərdəkan qəsəbəsindəki XVI əsrə aid “Pir Həsən” ziyarətgahında, Binə qəsəbəsindəki “Möhsün Səlim” və “İmam Rza”, Gəncədəki “Həzrəti Zeynəb”, Buzovna qəsəbəsindəki “Cümə” və s. məscidlərdə əsaslı təmir və bərpa işləri aparılıb, o cümlədən yeni məscidlər istifadəyə verilib.

Mübariz Qurbanlı milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında və təbliğində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın böyük xidmətlərinin olduğunu vurğulayıb.

“İslam həmrəyliyi ilə bağlı görülən işlər bu dinin gözdən salınması istiqamətində kampaniyaya ciddi zərbə vuracaq”

Bu gün müsəlman dünyasında din amilindən istifadə edərək yaradılan qarşıdurmaların qarşısını almaq üçün alternativ yollar tapmağa hər zamankından daha çox ehtiyac var. Bu yol isə dini tolerantlığın, birgəyaşayışın, multikultural dəyərlərin, eyni zamanda, müsəlmanlar arasında həmrəylik ideyasının təbliği və təşviq olunmasından keçir.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı deyib.

Mübariz Qurbanlı qeyd edib ki, bu cür xoşagəlməz halların qarşısını almaq üçün dünyaya İslamın sülh dini olduğunu və müsəlmanların terrorçu deyil, dinindən, irqindən, sosial mənsubiyyətindən asılı olmayaraq hər kəsə dözümlü, bərabər yaşayan toplumlar olduğunu çatdırmağa ehtiyac duyulur. Necə ki, xalqımızın sahib olduğu bu dəyərlər artıq ölkəmizdə həyat tərzinə çevrilib və biz bununla dünyaya “bu yolun alternativini yoxdur” mesajını verməkdəyik.

Komitə sədri bildirib ki, İslam həmrəyliyi istiqamətində görülən işlər islamofobiya, İslamın gözdən salınması, bu dinin terrorla eyniləşdirilməsi istiqamətində aparılan kampaniyaya da çox ciddi zərbə vuracaq. “İslam Həmrəyliyi İli” çərçivəsində İslam dünyası ilə digər dini konfessiyaların mövcud olduğu ölkələr arasında həmrəylik bağı yaradılacaq. Bu da İslam həmrəyliyinə böyük töhfə verəcək. “İslam Həmrəyliyi İli” də ölkəmiz və bütün İslam dünyası üçün uğurlu illərdən biri olacaq. Bu il İslam mədəniyyətinin təbliği və təşviqi, İslam dininin olduğu kimi dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, ən əsası İslamı gözdən salan dairələrin hərəkətlərinə qarşı arqumentlərin ortaya qoyulması istiqamətində verilən töhfələrlə yadda qalacaq.

Mübariz Qurbanlı qeyd edib ki, bu gün beynəlxalq aləmdə özünəməxsus yer tutan və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında birləşən müsəlman ölkələri dünya əhalisinin təqribən 22 faizini təşkil edir. Bu göstəricinin 2050-ci illərdə 30 faizə yaxınlaşacağı ehtimal olunur. Bu isə onu göstərir ki, İslam faktoru dünya siyasətində çox ciddi rol oynayır.

“Biz bilirik ki, İslam dünyasında bəzi məsələlərlə əlaqədar ziddiyyətlər, fikir ayrılıqları var, ayrı-ayrı müsəlman ölkələri arasında qarşıdurmalar mövcuddur”, – deyən komitə sədri vurğulayıb ki, İslam dini adı altında fəaliyyət göstərən terror təşkilatlarını dəstəkləyən qrupların dünyada islamofobiya meyillərinin artmasına rəvac verdikləri danılmaz faktıdır. Təəssüf ki, Avropa ictimai rəyini diqqətlə izləsək, bütün terror aktlarının İslam dini ilə əlaqələndirildiyini görürük. Halbuki 2015-ci ildə ümumilikdə dünya üzrə terrorların 70 faizi müsəlman, 5 faizi isə Avropa ölkələrində baş verib. Lakin dünya mediasında aparılan məqsədyönlü informasiya siyasəti nəticəsində 5 faizin ətrafında qoparılan hay-küy 70 faizin səsini batırıb. Müsəlman ölkələrində terror törədənlər İslam adı altında fəaliyyət göstərən və bəzi dairələr tərəfindən maliyyələşdirilən qruplardır.

“İSLAM HƏMRƏYLİYİ İLİ” ÇƏRÇİVƏSİNDƏ

İslam həmrəyliyinə bərqərar olmasında Azərbaycanın özünəməxsus mövqeyinin möhkəmləndirilməsini təmin etmək məqsədi ilə 2017-ci il Prezident İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycan Respublikasında “İslam Həmrəyliyi İli” elan edildi. Bununla da cənab Prezident İslam dünyasına vahid mövqedən çıxış etməyin, birliyə nail olmağın, eyni zamanda, dünyaya inteqrasiyanın vacibliyinə dair siyasi mesaj ünvanlamış oldu. Bir çox yerli və xarici siyasətçilər, dövlət xadimləri, xarici ölkələrin Azərbaycandakı diplomatik nümayəndələri və b. bu addımı yüksək qiymətləndiriblər. Prezidentin bu qərarının təkə İslam dünyası üçün deyil, bütövlükdə, bəşəriyyət üçün önəmli bir addım olduğunu söyləyiblər. Onların fikirlərini diqqətinizə çatdırırıq.

Əli HƏSƏNOV:

(Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi)

“Azərbaycan dünyada islamofobiya meyillərinə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi məqsədilə vahid mərkəzin yaradılmasını təklif edir və bu təşəbbüsün reallaşdırılması üçün digər ölkələrlə birlikdə müvafiq tədbirlər görəcək. Eyni zamanda, Azərbaycan problemlərlə üzləmiş İslam ölkələrinə həm siyasi, həm də digər formalarda dəstəyin gücləndirilməsi üçün birgə məqsədyönlü addımlar atılmasını zəruri hesab edir”.

Suzan CƏMİL NUH:

(Misirin Azərbaycandakı səfiri)

“Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin “İslam Həmrəyliyi İli” təşəbbüsü zərurətdən irəli gəlmiş və qarşıya qoyulmuş hədəfə çatmaq üçün bu, hamının, o cümlədən hökumətin, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının, KİV-lərin diqqət mərkəzində saxlanmalıdır. Hamı əmin olmalıdır ki, bu şüar istər daxili, istərsə də beynəlxalq səviyyədə əhəmiyyətlidir və faydalıdır”.

iqtisadi, sosial, mədəni və digər sahələrdə uğur qazanmaq üçün atılan real addımdır.

Hyepin İM:

(Cənubi Koreyanın “İcma İnkişafı üçün Koreya Kilsələri” təşkilatının təsisçisi və prezidenti)

“Azərbaycanda xristian və yəhudilər nəinki azad şəkildə dini inanclarını yerinə yetirir, eyni zamanda səs vermək və hökumətdə təmsil olunmaq hüququna malikdir. Ermənistanla baş verən gərgin və qanlı münaqişəyə baxmayaraq, Azərbaycan hökuməti tarixi erməni kilsəsində erməni əlyazmalarını və kitablarını qoruyaraq buraya gələn ziyarətçilərin həmin mənbələrdən faydalanmasını təmin edir. Azərbaycanda yeni perspektiv və modellər mövcuddur. Azərbaycanın dini tolerantlıq modeli və onun sülhün təşviqində oynadığı rol bütün dünya ölkələrinə nümunədir. Bir çox ölkələrin Azərbaycan modelindən və onun rəhbərliyinin siyasətindən nümunə götürməsi üçün dua edirik”.

Siyavuş NOVRUZOV:

(YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri)

“İşğalçı dövlətlər ancaq o siyasəti aparırlar ki, dinlərarası vəziyyət gərginləşsin və bununla da öz məqsədlərini reallaşırsınlar. Belə bir zamanda, ölkəmizdə İslam Həmrəyliyi Oyunlarının keçirilməsi dünyaya bir mesajdır. Bu o deməkdir ki, İslamın adı terrorla bağlı olmamalıdır. Əksinə, İslam hər zaman terrora qarşı olub. İslam həm idmana, həm mədəniyyətə, həm də bütün sahələrdəki inkişafa xidmət edən bir dindir”.

Aleksandr BORODA:

(Rusiya Yəhudi İcmaları Federasiyasının prezidenti, Yəhudi Muzeyinin və Tolerantlıq Mərkəzinin banisi, Rusiya Federasiyası İctimai Palatasının üzvü)

“Azərbaycan bütün dünyada, o cümlədən Rusiyada da multikultural münasibətlərin inkişafına böyük töhfə verir. Azərbaycan müsəlman ölkəsinin gözəl nümunəsidir. O, İslam dininin xeyirxah, sülhsevər din olmasını bütün dünyaya göstərir və İslamın guya radikal inanc olması barədə yayılmış stereotipləri alt-üst edir. Bu ölkədə milli azlıqların dəstəklənməsi siyasəti, o cümlədən dini icmaların maliyyələşdirilməsi proqramı həyata keçirilir... bu ölkədə çoxsaylı yəhudi icması mövcuddur. Azərbaycan yəhudi icmasının fəaliyyəti “icma həyatı” hüdudlarını çoxdan aşmış. Bu gün o, ölkənin ictimai və siyasi həyatında fəal iştirak edir”.

Yusif BİN HƏSƏN ƏL-SAIN:

(Qətər Dövlətinin Azərbaycandakı səfiri)

“Qətər Dövləti 2017-ci ilin Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsini yüksək qiymətləndirir və biz Azərbaycanın İslam dünyası və irsinə bağlılığını göstərən İslam Həmrəyliyi Oyunlarına müvəffəqiyyətlə ev sahibliyi etməsini arzulayırıq”.

Salman XODADADI:

(İran İslam Şurası Məclisinin deputatı, İran-Azərbaycan parlamentlərarası işçi qrupunun həmsədri)

“...dünyada baş verən siyasi proseslər bu gün İslam həmrəyliyinə zərurətə çevirib. Azərbaycan Prezidenti tam səmimiyyətlə İslam ölkələrinin birliyini arzulayan böyük siyasi xadimdir. Birlik, həmrəylik, əməkdaşlıq həmişə inkişafa və tərəqqiyə səbəb olur. Prezident İlham Əliyev də dünya xalqlarının sülh və sabitlik şəraitində yaşamasını istəyən bir lider kimi İslam dünyasını birliyə səsləyir”.

Əbdürrəhman SAAD:

(Misirin xarici siyasət məsələləri üzrə şurasının üzvü, ictimai-siyasi xadim, professor)

“Azərbaycanın lideri İlham Əliyevin təşəbbüsü çox əhəmiyyətli tarixi təşəbbüsdür və bütün müsəlman ölkələri bu təşəbbüsün reallaşması üçün mümkün qədər səy göstərməlidirlər, çünki o, mövcud fikir ayrılıqlarının və ziddiyyətlərin aradan qaldırılması, bütün neqativ halların və meyillərin kökünün kəsilməsi, həqiqi birliyə nail olmaq, bütün istiqamətlərdə - siyasi,

Cavad CAHANGİRZADƏ

(İranda Azərbaycanın səfiri)

“Dünyada gedən mürəkkəb proseslər, bir sıra ölkələrdə baş verən münaqişələr İslam ölkələri arasında həmrəyliyin olmasını zərurətə çevirib. Buna görə də Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2017-ci ilin Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi İli” elan olunması çox düzgün qərarıdır. Əgər biz həmrəylik nümayiş etdirsək, həm İslam ölkələrinin maraqlarını müdafiə etmiş olarıq, həm də dinimizin dəyərlərini düzgün şəkildə təqdim edərək”.

“İslam həmrəyliyinə təbliğində dini icmaların fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri”

Fevralın 27-də Gəncədə “İslam həmrəyliyinə təbliğində dini icmaların fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri” mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib.

Tədbirdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK) sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti (ŞİH) başçısının müavini Sevda Qurbanəliyeva, DQİDK-nın Gəncə bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Asif

Əliyeva bildirib ki, Prezident cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində Nizami yurdunun hər sahəsində inkişaf prosesi gedir. Ölkənin dini-tarixi abidələrinin tamamilə yenidən qurulmasına və gələcək nəsillərə çatdırılmasına həssaslıqla yanaşan ölkə başçısının “İmamzadə” dini kompleksinin əsaslı təmiri və bərpasına xüsusi diqqət göstərdiyini qeyd edən S.Qurbanəliyeva

bunu dövlətin dinə bariz qayğısı adlandıraraq, “İslam Həmrəyliyi İli” çərçivəsində Gəncədə keçiriləcək silsilə tədbirlər barədə məlumat verib.

Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı Prezident İlham Əliyevin 10 yanvar 2017-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasında “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsi haqqında

İ m z a l a d ı ğ ı Sərəncamın vacibliyindən danışdı. S.Salahlı bu addımın çox böyük ictimai-siyasi, beynəlxalq və ideoloji əhəmiyyəti olduğunu deyib. Sədrin birinci müavini bu tarixi qərarın İslam ölkə-

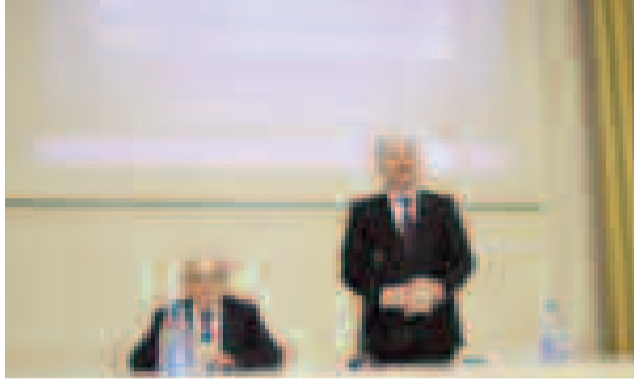
ləri arasında dinlə yanaşı iqtisadi, siyasi, mədəni, ticari və digər əlaqələrin inkişafına da töhfə verəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib. O, eyni zamanda İslam həmrəyliyinə təbliğində dini icmaların fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri barədə tövsiyələrini verib.

Sonda mövzu ətrafında müzakirələr aparılıb.

Ucarda “İslam həmrəyliyi: müasir çağırışlar və dini maarifləndirmə” mövzusunda konfrans keçirilib

Fevralın 24-də Ucarda Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK) və Rayon İcra Hakimiyyətinin (RİH) birgə təşkilatçılığı ilə “İslam həmrəyliyi: müasir çağırışlar və dini maarifləndirmə” mövzusunda konfrans keçirilib.

Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil edilən konfransda RİH-in rəhbərliyi, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin səlahiyyətli nümayəndələri, yerli hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, YAP rayon təşkilatının aktivləri, dini icma sədrələri, din xadimləri, ilahiyatçılar, habelə ictimaiyyət fəalları iştirak ediblər.

Tədbirin əvvəlində DQİDK-nın sifarişli ilə çəkilmiş “Fitnə” filmi nümayiş olunub.

Konfransı giriş sözü ilə açan Ucar RİH başçısı Mənsur Məmmədov bildirib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliklə əsasını qoyduğu və bu gün möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevin davam və inkişaf etdirdiyi dövlət-din münasibətləri sağlam prinsiplər üzərində qurulub. Ölkəmizdə ənənə halını almış tolerantlıq və multikultural mühit bütün dünyada ən müasir və mütərəqqi cəmiyyət modeli kimi qəbul edilir. M.Məmmədov qeyd edib ki, ölkəmizdə “İslam

Həmrəyliyi İli”nin elan olunmasının məqsədi həm İslam aləmi daxilində, həm də dünyada müxtəlif sivilizasiyalar arasında həmrəyliyə töhfə verməkdir.

DQİDK-nın sədri Mübariz Qurbanlı respublikamızda dövlət-din münasibətlərinin daha yüksək səviyyədə tənzimlənməsi, dini maarifləndirmə işinin təşkili və həyata keçirilməsi, həmçinin dini icmaların cəmiyyətdə radikalizm meyillərinin qarşısının alınması və sosial problemlərinin həlli prosesinə cəlb olunması sahəsində dövlətin həyata keçirdiyi tədbirləri konfrans iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb.

Komitə sədri vurğulayıb ki, tolerant və multikultural ənənələrə hər zaman sadıq olan Azərbaycan İslam dünyasında böyük nüfuza malikdir. Müsəlman aləmində baş verən təxribatlar şəraitində Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2017-ci ilin “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsi zamanın çağırışı ilə uzlaşan çox əhəmiyyətli, son dərəcə mühüm bir təşəbbüsdür.

Cənab Prezidentin 2017-ci ili ölkəmizdə “İslam həmrəyliyi ili” elan etməsi yalnız İslam daxilindəki dini məzhəb həmrəyliyi məsələsini qarşıya qoymur. Burada başqa vəzifələr, bütünlükdə müsəlman ölkələri üçün qlobal əhəmiyyət kəsb edən məsələlər var. Dini dözümsüzlüyün, irqi ayrı-seçkiliyin bütün dünyada geniş yayıldığı bir dövrdə belə bir təşəbbüsün irəli sürülməsi yalnız din amilini deyil, eyni zamanda müsəlman ölkələrinin istər siyasi-iqtisadi, istərsə də mədəni sahədə bir-birinə dəstək olması, həmrəy olması məsələsini özündə əks etdirir və onlar arasında nifaq salmaq istəyənlərə bir cavabdır.

Mübariz Qurbanlı yad təsirlərin Azərbaycandan da yan keçmədiyinə diqqət çəkərək dini maarifləndirmənin zəruri olduğunu qeyd edib. Bu gün

Azərbaycan gəncinin vətəninə, xalqına, İslama sədaqət ruhunda tərbiyəsinin, eyni zamanda xurafata, dini radikalizmə qarşı mübarizənin davam etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Dövlət Komitəsinin sədri bu günlərdə bütün ölkə ərazisində Xocalı soyqırımının anım tədbirlərinin keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, soyqırımı cinayətini törədənlər insanlıq əleyhinə cinayət işləyənlər siyahısındadır. Dünyanın onlarla ölkələrinin parlamentləri Xocalıda törədilən cinayətləri soyqırımı kimi tanıyıb. Bu istiqamətdə Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi “Xocalıya ədalət” kampaniyası çərçivəsində Xocalı soyqırımının tanıtılması üçün kitablar, filmlər hazırlanaraq dünya ictimaiyyəti

ətinin diqqətinə çatdırılır.

Konfransda İslam dininin maddi və qeyri-maddi irsinin formalaşmasındakı rolu, dünyada həmrəyliyin təmin olunmasındakı əhəmiyyəti, ölkəmizin birgə yaşayış siyasətinin daha dərinədən mənimsənilməsi, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanması və təşviqi, eləcə də bu sahələrdə qarşıda duran vəzifələrlə bağlı müzakirələr aparılıb.

DÖVLƏT KOMITƏSİNİN SƏDRİ VƏTƏNDAŞLARIN MÜRACİƏTLƏRİNİ DİNLƏYİB

Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə müvafiq olaraq mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu davam etdirir, onların müraciət və təkliflərini dinləyir, konkret tədbirlər görürlər.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK)

sədri Mübariz Qurbanlı fevralın 24-də Ucar şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Ucar və Göyçay rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

DQİDK-nın müvafiq bölgə şöbəsinin də iştirak etdiyi qəbulda vətəndaşlar diqqətlə dinlənilib. Müraciətlər əsasən dini icmaların dövlət qeydiyyatı və fəaliyyəti, dini maarifləndirmə ilə əlaqədar icmalara vəsaitlərin ayrılması, məscidlərə dini ədəbiyyatın verilməsi, Quran kurslarının təşkili və sair məsələlərlə bağlı olub.

Bir çox müraciətlər yerində həll olunub. Araşdırılmasına ehtiyac olan məsələlər isə qeydiyyata alınıb və onların həlli üçün konkret tapşırıqlar verilib.

Qəbul üçün yaradılan şəraitdən razı qalan vətəndaşlar bölgələrdə bu cür qəbulların keçirilməsinin təşəbbüscüsü olan Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

“İSLAM HƏMRƏYLIYININ TƏBLİĞİNDƏ DİNİ İCMALARIN FƏALİYYƏTİNİN BAŞLIQA İSTİQAMƏTLƏRİ”

Fevralın 28-də Goranboyda Heydər Əliyev Mərkəzində “İslam həmrəyliyinə təbliğində dini icmaların fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri” mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib.

Tədbirdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK) sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı, Goranboy Rayon İcra Hakimiyyətinin (RİH) başçısı Nizaməddin Quliyev, DQİDK-nın Gəncə bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Asif Əliyev, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) Goranboy və Naftalan rayonları üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Anar Orucov, dini icmaların sədrələri, din xadimləri, rayon ziyalıları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Goranboy RİH-in başçısı Nizaməddin Quliyev bildirib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliklə əsasını qoyduğu və bu gün möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevin davam və inkişaf etdirdiyi dövlət-din münasibətləri sağlam prinsiplər üzərində qurulub. Ölkəmizdə ənənə halını almış tolerantlıq və multikultural mühit bütün dünyada ən müasir və mütərəqqi cəmiyyət modeli kimi qəbul edilir. Nizaməddin Quliyev qeyd edib ki, ölkəmizdə “İslam Həmrəyliyi İli”nin elan

olunması həm İslam aləmi daxilində, həm də dünyada müxtəlif sivilizasiyalar arasında həmrəyliyə töhfə verəcəkdir.

Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı öz çıxışında qeyd edib ki, Azərbaycan xalqı son bir əsrdə ateizm və mövhumat arasında ən doğru yolu formalaşdırıb. Bu yol dini cəhətdən dünyəvi maarifçiliyə keçidi və bu kontekstdə İslamın cəmiyyət həyatında yalnız müsbət rol oynamasını təşviq edir. Bu proses müstəqillik illərində dövlətin əsas prioritetlərinə çevrilib. Prezident İlham Əliyev beynəlxalq miqyasdakı qlobal sülh və əməkdaşlıq hərəkatının əsas öncüllərindəndir və sivilizasiyalar, dinlər arasında faydalı əməkdaşlığın, qarşılıqlı etimadın yaradılması üçün mühüm fəaliyyət göstərir. Bu sahədəki məqsədyönlü, düşünülmüş siyasətin nəticəsidir ki, tolerantlığın Azərbaycan nümunəsi dünyanın qəbul etdiyi və örnək göstərdiyi modelə çevrilib. Səyyad Salahlı, eyni zamanda İslam həmrəyliyinə təbliğində dini icmaların fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri barədə öz tövsiyələrini verib, icma sədrəlerini İslam həmrəyliyinə təbliğində fəal olmağa çağırıb.

“DİNİ RADİKALİZMƏ QARŞI MÜBARİZƏDƏ AZƏRBAYCAN İSLAM DÜNYASI İLƏ BİRGƏ HƏRƏKƏT EDİR”

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlının APA-ya müsahibəsi

- Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpası ilə bağlı dövlət başçısının sərəncamını, kənddə Şuşa məscidinin layihəsi ilə məscid tikintisinin planlaşdırılmasını necə qiymətləndirirsiniz?

- Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün aradan qaldırılması istiqamətində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə çox böyük işlər həyata keçirilir və bu, bütün sahələrdə özünü göstərir. Ancaq Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqedən çıxış etməsi bu problemin həllini yubadır. Ermənistanda olan bəzi çıxışları izləyirik və görürük ki, yenə də guya güclü olduqları, nəyə qədər olduqları barədə bəyanatlar verirlər. Amma zaman Azərbaycanın xeyrinə işləyir. Ermənistan faktiki olaraq beynəlxalq təşkilatlarda, iqtisadi və ideoloji cəhətlərdə məğlub vəziyyətdədir. Keçən ilin aprel döyüşləri zamanı Azərbaycan ordusunun uğurları bunu bir daha göstərdi. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən quruculuq, abadlıq işləri Azərbaycanın öz torpaqlarını qaytarması istiqamətində aparıldığı siyasətin tərkib hissəsidir. Bu, bir daha sübut edir ki, biz istənilən azad olunmuş yaşayış məntəqəmizi qısa zaman kəsiyində bərpa etmək iqtidarındayıq.

Cənab Prezidentin Cocuq Mərcanlıda quruculuq, abadlıq işlərinin aparılması ilə əlaqədar imzaladığı Sərəncamla artıq bərpa işlərinin həyata keçirilməsinə başlanıb. Burada, eyni zamanda Şuşa məscidinin layihəsinə uyğun məscidin də inşa edilməsi nəzərdə tutulub. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi və Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi bu tapşırıqı uyğun olaraq tədbirlər həyata keçirməkdədir. Bu addımın bizim üçün mənəvi cəhətdən də çox böyük əhəmiyyəti var. Azərbaycan tərəfi öz milli-mənəvi dəyərlərini qorumaq üçün də müəyyən siyasət həyata keçirir. Bu, Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasətinin təzahürüdür. Ermənistan işğal etdiyi ərazilərdə tarixi abidələrimizi, məscidlərimizi, qəbiristanlarımızı, ziyarətgahlarımızı dağıdıb. Amma Azərbaycan tərəfinin azad etdiyi bölgələrdə milli-mənəvi dəyərlərimizi özündə ehtiva edən abidələrimizi bərpa etməsi bir daha göstərir ki, Ermənistanın məqsədyönlü şəkildə bizim tarixi yaddaşımıza məxsus olan bu və ya digər abidələrimizi məhv etmək cəhdi iflasa uğrayacaq.

Azərbaycanda bu gün dövlət-din münasibətləri sahəsində həyata keçirilən siyasətdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bu kimi məsələlərin həlli öz yerini tapıb.

- Dövlət-din münasibətlərindən söz düşmüşkən, bu gün Azərbaycanda dini durumu necə qiymətləndirmək olar?

- Bu gün Azərbaycanda dini durum sabitdir. Hüquq-mühafizə orqanları, Dövlət Komitəsinin bölgə şöbələri, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi və digər aidiyyəti qurumlar vasitəsilə bu sahədə geniş şəkildə iş aparılır. O cümlədən, dini maarifləndirmə ilə bağlı işlər yüksək səviyyədədir. Dini maarifləndirici kitablar nəşr edilir, konfranslar keçirilir. Azərbaycan Prezidenti bu ili

“İslam Həmrəyliyi İli” elan edib. “İslam Həmrəyliyi İli” ilə əlaqədar iki istiqamətdə – ölkə daxilində və xaricdə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Ölkədaxili tədbirlərin bir istiqaməti vəhdət namazının digər məscidlərdə də geniş şəkildə təşviq və təbliğ edilməsi, məzhəblərarası hər hansı qarşıdurmaya imkan verilməməsi, dini-radikal qruplara qarşı ideoloji mübarizənin gücləndirilməsidir. Ölkədaxili tədbirlərdə digər istiqamət isə müxtəlif dini konfessiyalarla birlikdə tədbirlərin keçirilməsi, o cümlədən Azərbaycandakı dini konfessiya nümayəndələrinin tolerant, birgəyaşayış nümunəsinin təbliği və təşviqidir.

Xaricdə isə Türkiyə, ərəb ölkələri, İran İslam Respublikası və Rusiyada tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Bu tədbirlərdə İslam həmrəyliyinin Azərbaycan nümunəsinə təşviq etməyə, eyni zamanda müxtəlif dinlər arasında həmrəyliyin təbliği olunmasına nail olmağa çalışacağıq. Təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına uyğun olaraq, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə yanaşı, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi, Prezident Administrasiyasının müvafiq şöbələri, həmçinin digər nazirliklər, QHT-lər, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə birlikdə bir sıra beynəlxalq tədbirlərin, sərgilərin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Bizim bu gün qarşımızda duran əsas məsələlərdən biri dini radikalizmə qarşı mübarizədir. Dini radikalizmə qarşı mübarizədə dedikdə biz din adı altında İslamı gözədən salmağa cəhd edən qrupları, dairələri nəzərdə tuturuq. Bu qruplar İslam adı altında əslində İslamın özünə zərbə vururlar. Bu gün Suriya, İraq və Yaxın Şərqdəki digər ölkələrdə həmin dini radikal qrupların “fəaliyyəti”nin mənfi nəticələrini görürük. Dini radikal qrupların bu cür əməllərinin nəticəsidir ki, Avropadakı İslam əleyhdarları bu amildən İslam dininə qarşı bir vasitə kimi istifadə etməyə çalışırlar. Bu gün əhalisinin təqribən 7-8 faizi İslam dininin daşıyıcıları olan Avropa ölkələrindəki məscidlər, İslam icmaları həqiqi İslamı nümayiş etdirə bilirlər. Lakin bəzi dini radikal qrupların mənfi əməlləri Avropada sıradan insanlarda İslama qarşı müəyyən mənada şübhə, inamsızlıq yaradır. Eyni zamanda, Avropada siyasi qruplar içərisində radikallaşan millətçi dairələr var ki, onlar bundan sui-istifadə edir və öz təbliğatlarında islamofobiya elementlərini açıq şəkildə nümayiş etdirirlər.

- Radikal qruplara qarşı effektiv mübarizə necə təşkil oluna bilər?

- Radikal qruplara qarşı mübarizə bütün İslam dünyasının vəzifələrindən biridir. Prezident İlham Əliyevin 2017-ci ili “İslam Həmrəyliyi İli” elan etməsi məhz radikal qrupların bu əməllərinə qarşı İslam dünyasında ideoloji baxımdan birləşməni də özündə ehtiva edir. Yəni biz əsl İslami dəyərləri gözədən salmağa cəhd edənlərə qarşı dayanmalı, onların qarşısını almalıyıq. Bütün müsəlman ölkələrindəki tanınmış din xadimləri, İslamsünas alimlər bir araya gəlməli və İslamı gözədən salmağa çalışan qrupları ideoloji cəhətdən ifşa etməlidirlər. Biz görürük ki, radikal qrupların irəli

sürdüüyü tezislər nə Qurani-Kərimə, nə də peyğəmbərin hədislərinə söykənir. Onlar İslamı təhrif edir və dindən öz məqsədləri üçün istifadə etməyə çalışırlar.

Bu baxımdan biz həm ölkə daxilində fəaliyyətimizi genişləndirir, Azərbaycanı İslam həmrəyliyinin nümunəsi kimi dünyaya tanıdırırıq, həm də bu nümunəni bütün İslam dünyasında yaymağa çalışırıq. Ona görə də bizim bu tədbirlərimiz yalnız müsəlman ölkələri ilə məhdudlaşmır. Eyni zamanda, Avropada da bir sıra tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur ki, bu tədbirlər vasitəsilə Azərbaycan nümunəsində İslam həmrəyliyini nümayiş etdirmək niyyətindəyik.

Biz dini radikal qruplara qarşı mübarizədə qonşu, xüsusən dost və qardaş ölkələrlə, o cümlədən Rusiya Federasiyasının aidiyyəti qurumları, Mərkəzi Asiyanın müsəlman ölkələri - Qazaxıstan, Özbəkistan ilə ikitərəfli əlaqələri genişləndirmişik. Tacikistan və Qırğızıstanın müvafiq dövlət qurumları ilə bu istiqamətdə işləri davam etdiririk. Yəni İslam dünyasında, İslam coğrafiyasında dini radikalizmə qarşı mübarizədə bütün istiqamətlərdə birgə fəaliyyətə hazır olduğumuzu nümayiş etdirir və bu sahədə fəaliyyətimizi həyata keçiririk.

Bu istiqamətdə bir sıra müsəlman ölkələri, eləcə də Türkiyə, İran İslam Respublikası və daha öncə qeyd etdiyim ölkələrin dövlət qurumları ilə ikitərəfli əlaqələrimizi xüsusi qeyd etmək istəyirəm. İran Azərbaycanla dost ölkədir və Azərbaycanla İran arasında ikitərəfli əlaqələr yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan bu prinsial, fundamental siyasət bu gün prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən çox böyük uğurla davam etdirilir. İran İslam Respublikası ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli əlaqələr regional əməkdaşlıq çərçivəsində yüksək səviyyəyə çatıb. Xəzər hövzəsindəki ölkələrlə, o cümlədən İran, Azərbaycan və Rusiya arasında, Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinin yaradılması istiqamətində çox mühüm nailiyyətlərə imza atılıb. Bizim sosial, iqtisadi, siyasi, beynəlxalq sahədəki bu nailiyyətlərimiz humanitar sahədəki əlaqələrimizə də öz müsbət təsirini göstərməkdədir. Dövlət Komitəsi, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi, digər nazirliklərimiz və humanitar təşkilatlarımız İranın müxtəlif qurumları ilə ikitərəfli əlaqələri genişləndirib. İranın müvafiq qurumlarının nümayəndələrinin Azərbaycana səfərləri, Dövlət Komitəsinin vaxtaşırı İranın müvafiq qurumları ilə ikitərəfli əlaqələri və qarşılıqlı səfərlərimiz nəticəsində biz dini radikal qruplara qarşı birgə mübarizə aparmış, bütövlükdə İslami dəyərlərin təbliği və təşviqi ilə əlaqədar çoxlu sayda tədbirlərə imza atmışıq və bu tədbirlər bu gün də davam etməkdədir.

Türkiyənin müvafiq dövlət qurumları ilə də dini radikal qruplara qarşı mübarizə istiqamətində işlərimizi davam etdiririk.

Bütövlükdə dövlət-din münasibətləri və prezidentimizin din sahəsində müəyyən etdiyi xətt bu gün uğurla davam edir. Biz hesab edirik ki, Azərbaycanın mövqeyinin möhkəmliyi onun gücü, regiondakı lider mövqeyi ilə sıx surətdə bağlıdır. Dini radikalizmə qarşı mübarizədə Azərbaycan bütün İslam dünyası ilə birgə hərəkət edir.

- 2014-cü ildən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinə rəhbərlik edirsiniz.

Ötən müddətdə ölkədə dini radikalizm meyli-nə dərəcədə azalıb, yaxud əksi müşahidə olunub?

- Dini radikal və ekstremist qruplara qarşı mübarizə bütövlükdə İslam dünyasında öz müsbət nəticələrini verir. Bu gün İŞİD terror qruplaşmasının hər hansı formada siyasi, iqtisadi, sosial sahədə, eləcə də insanlar tərəfindən müdafiə olunması çox aşağı səviyyəyə enib. İlkin başlanğıcda müxtəlif müsəlman ölkələrində, onların mətbuatında İŞİD deyilən qruplaşmanı müdafiə edənləri gördük. Günümüzə bu kimi halların sayı azalıb. Azərbaycanda dini radikal ekstremist qruplara qarşı mübarizə öz müsbət nəticələrini verib. Bu gün Azərbaycandan hər hansı bir şəxsin İŞİD deyilən dini radikal qruplaşmaya, yaxud digər qeyri-qanuni silahlı birləşməyə qoşulması haqqında məlumatlara rast gəlmirik. Eyni zamanda, Azərbaycan ictimai rəyində bu cür hərəkətlərin, dini radikal ekstremist qrupların nə qədər təhlükəli olduğu birmənalı şəkildə qəbul edilir. O cümlədən, mətbuatımız bu sahədə təşviqatda, təbliğatda çox böyük rol oynayır. Hesab edirik ki, ölkəmizdə aparılan dini maarifləndirmə işlərinin nəticəsi olaraq həmin qruplaşmaları təşviq edənlərin sayı kifayət qədər azalıb. Çünki bu cür dini radikal qruplaşmaların İslam üçün nə qədər təhlükəli olduğunu artıq cəmiyyət dərk edir.

Dövlət səviyyəsində hüquq-mühafizə orqanları və digər qurumlarla birgə apardığımız işlər nəticəsində radikal qrupların toplaşdığı məscidlərin sayı azalıb. Görülən məqsədyönlü və ardıcıl işlər sayəsində cəmiyyət tərəfindən inkar edilən, hər hansı sosial-iqtisadi dayağı olmayan bu cür radikal dini qruplaşmalar Azərbaycanın din mühitindən kənarlaşdırılıb. Hesab edirik ki, zamanla başqa ölkələrdə də bu cür olacaq.

- Yəni demək olarmı ki, məscidlərdə belə radikal qrupların təsiri minimuma enib?

- Azərbaycanda dini radikal qrupların təsiri altında olan məscidimiz yoxdur. Bütün məscidlərimiz bu gün İslami dəyərlərimizə və mövcud qanunvericiliyin tələblərinə əməl edən məscidlərdir. Məscidlərimizin rəsmi surətdə fəaliyyət göstərən təyinatlı imamları, axundları xütbələr, moizələr oxuyarkən tam şəkildə qaydalara əməl edirlər. Məsələn, ötən həftə məscidlərdə Xocalı soyqırımı, şəhidlərlə bağlı xütbələr oxunub. Eyni zamanda, düşmənin bu hərəkətlərini pisləyən fikirlər söylənilib. Başqa vaxtlarda da məscidlərimizdə moizələrdə, xütbələrdə əsl İslami dəyərlər, Qurani-Kərimdən irəli gələn müddəalar və peyğəmbər sünnəsinə aid müddəalar səsləndirilir. Digər radikal qrupların məscidin minbərindən öz mənhus məqsədləri üçün istifadəsi mümkünsüzdür.

DÖVLƏT KOMİTƏSİNDƏ GÖRÜŞLƏR

Fevralın 1-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) sədri Mübariz Qurbanlı Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Azərbaycandakı səfiri xanım Kerol Meri Krofts qəbul edib.

Dövlət Komitəsinin fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumat verən Mübariz Qurbanlı bildirib ki, Azərbaycanda sovetlər dönəmində cəmi 17 məscid fəaliyyət göstərdiyi halda, bu gün ölkədə 2100-dən çox məscid var. O qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan tolerantlıq və multikultural dəyərlərə görə dünyada nümunə ola biləcək ölkələrdən biridir. Müxtəlif konfessiyalar sərbəst və qarşılıqlı anlaşma şəraitində fəaliyyət göstərilir. Ölkəmizdə məscid, sinaqoq və kilsələr insanların ixtiyarına verilib. Bu proses Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə başlayıb və bu gün də cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə davam edir: "Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə ölkədə fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı dini icmalara yardımlar göstərilir. Eyni zamanda, ölkəmizdə radikalizmə qarşı iqtisadi, inzibati və ideoloji müstəvidə mübarizə aparılır və bu sahədə çox mühüm irəliləyiş əldə olunub".

2017-ci ilin "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunduğunu diqqətə çatdıran Mübariz Qurbanlı vurğulayıb ki, dini dözümsüzlüyün, dini ayrı-seçkiliyin bütün dünyada geniş yayıldığı bir dövrdə dövlət başçısının birbaşa göstərişi ilə inşa olunmuş Cənubi Qafqazın ən böyük məscidi olan Heydər məscidində vəhdət namazlarının qılınması İslam dünyasına bir nümunə, bir çağırışıdır.

Səfir Kerol Meri Krofts ölkəsi ilə Azərbaycan arasında uğurlu əməkdaşlıq mühitinin mövcud olduğunu vurğulayaraq bu əlaqələrin bundan sonra da inkişaf etdirilməsi üçün çalışacağını deyib. Azərbaycanda olduğu müddətdə müxtəlif bölgələrimizə səfər etdiyini bildiren qonaq ölkəmizdəki multikultural və tolerant mühitin şahidi olduğunu qeyd edib. O bildirib ki, bu mühit digər ölkələr üçün örnək olmalıdır.

* * *

Fevralın 7-də DQİDK-nın sədri Mübariz Qurbanlı Mərakeş Krallığının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhəmməd Adil Embarşı qəbul edib. Görüş zamanı qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Mübariz Qurbanlı bildirib ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin 2016-cı il "Multikulturalizm İli", onun məntiqi davamı kimi bu il "İslam Həmrəyliyi İli" elan etməsi olduqca mühüm tarixi, eyni zamanda mənəvi-siyasi əhəmiyyət kəsb edən məsələdir. Ölkə başçısının

Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan etməsi təkcə din baxımından deyil, digər aspektlər baxımından da vəzifələri müəyyənləşdirir ki, bunları həyata keçirməklə İslam dünyasında dövlətlərarası, xalqlararası yaxınlaşmanı sürətləndirə bilərik. İslam dini bizi birləşdirir və ortaq dəyərimizdir. Bu ortaq dəyərlərimizə yönəlik pozuculuq əməllərinin qarşısını almaq üçün fəaliyyəti daha da genişləndirməliyik.

Səfir Azərbaycanda qısa müddətdir ki, fəaliyyətə başlamasına baxmayaraq, ölkəmizdəki sabitliyin, dini dözümlülüyün, burada yaşayan xalqlar arasında qarşılıqlı münasibətlərin yüksək səviyyəsinin əyani şahidi olduğunu deyib. Eyni zamanda səfir təmsil etdiyi ölkənin Azərbaycan Prezidentinin "İslam Həmrəyliyi İli" təşəbbüsünü alqışladığını vurğulayıb.

* * *

Fevralın 13-də DQİDK-nın sədri Mübariz Qurbanlı Meksika Birləşmiş Ştatlarının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Xuan Rodrigo Labardini Flores qəbul edib.

Qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılan görüşdə Dövlət Komitəsinin sədri Azərbaycanın dövlət-din modeli, ölkəmizdə hökm sürən tolerantlıq mühiti, ayrı-ayrı dinlər və konfessiyalar arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əməkdaşlıq, eləcə də DQİDK barədə məlumat verib.

Mübariz Qurbanlı "Multikulturalizm İli" nin məntiqi davamı olaraq bu ilin ölkəmizdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunmasının müsəlman dünyasında həmrəylik və sülhə doğru atılan addım olduğunu qeyd edib.

Meksika Birləşmiş Ştatlarının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Xuan Rodrigo Labardini Flores vurğulayıb ki, müsəlman ölkəsi olaraq göstərdiyiniz dünyəvilik modeli digər ölkələr üçün nümunədir. Səfir ölkəmizdə fəaliyyət göstərdiyi müddətdə tolerant və multikultural mühitin şahidi olduğunu diqqətə çatdırıb. Gələcəkdə iki ölkənin müvafiq qurumları arasında əlaqələrin qurulacağına ümid etdiyini bildirib.

Sonunda səfir səmimi qəbula görə Dövlət Komitəsinin sədrinə təşəkkür edib.

IV Beynəlxalq Multikulturalizm qış məktəbinin tələbələri ilə görüş

Fevralın 18-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "Multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzini kimi: İslam həmrəyliyi bizə nə verir?" adlı IV Beynəlxalq multikulturalizm qış məktəbinin müxtəlif ölkələrdən olan iştirakçıları ilə görüşüb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tövsiyəsi ilə təşkil edilən layihənin əhəmiyyətinə toxunan Mübariz Qurbanlı sayca dördüncü olan Beynəlxalq multikulturalizm qış məktəbinin həm beynəlxalq miqyas, həm də sivilizasiyalararası əlaqələrin təmin olunması baxımından çox böyük əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd edib.

Mübariz Qurbanlı görüş iştirakçılarına ölkəmiz haqqında məlumat verərək bildirib ki, Azərbaycan Ermənistan tərəfindən təcavüzə məruz qalıb, ərazimizin 20 faizi işğal edilib. İşğal nəticəsində 1 milyona yaxın azərbaycanlı öz yurd-yuvasından, doğma məskənlərindən çıxarılıb. Ermənistan tərəfi, xüsusilə xaricdə olan erməni təşkilatları və lobbisinin təsirində olan qruplar Azərbaycan haqqında yanlış məlumat yaymaqla öz təcavüzünü ört-basdır etmək istəyir. Ona görə də sizin kimi gənclərin, bu cür qrupların dostluq niyyəti ilə Azərbaycana gəlməsi bizim üçün çox əhəmiyyətlidir.

Komitə sədri 18 ölkədən olan tələbələrle görüşdə ölkəmizdə hökm sürən tolerantlıq mühiti, xalqımıza məxsus multikultural dəyərlər, ayrı-ayrı dinlər və konfessiyalar arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əməkdaşlıq münasibətləri haqqında məlumat verib.

Əhalinin 96 faizinin İslam dininə mənsub olduğunu bildiren Komitə sədri Azərbaycanda 2 mindən çox məscidin olduğunu vurğulayıb. Mübariz Qurbanlı, eyni zamanda ölkəmizdə müxtəlif dini konfessiyaların nümayəndələrinin əsrlərdir sərbəst və qarşılıqlı anlaşma şəraitində fəaliyyət göstərdiklərini, onların dilinə, dininə, mədəniyyətinə xalqımızın daim yüksək qiymət verdiyini və hörmətlə yanaşdığını, dövlət tərəfindən mütəmadi olaraq İslam və qeyri-islam

dini icmalarına maliyyə yardımı göstərildiyini qeyd edib.

Komitə sədri dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 2016-cı il "Multikulturalizm İli", onun məntiqi davamı kimi bu il "İslam Həmrəyliyi İli" elan etməsinin bütün dünyaya həmrəylik çağırışı olduğunu diqqətə çatdırıb. Mübariz Qurbanlı qeyd edib ki, bu, həm İslam aləmi daxilində, həm də dünyada müxtəlif sivilizasiyalar arasında həmrəyliyə töhfə verəcək.

Bu il, həmçinin Azərbaycanda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının keçiriləcəyini bildiren DQİDK sədri bu Oyunların da İslamda həmrəyliyə həsr olunduğunu vurğulayıb. Komitə sədri Beynəlxalq multikulturalizm qış məktəbinin müxtəlif ölkələrdən olan iştirakçılarına işğal altındakı torpaqlarımızda erməni vandalizminə məruz qalan tarixi-dini abidələrimiz və Azərbaycan həqiqətləri, ölkəmizdəki tolerantlıq mühiti barədə Dövlət Komitəsinin nəşri olan kitabları təqdim edib.

Qeyd edək ki, IV Beynəlxalq multikulturalizm qış məktəbi fevralın 13-də fəaliyyətə başlayıb.

Fevralın 20-dək davam edəcək IV Beynəlxalq multikulturalizm qış məktəbində Azərbaycan ilə yanaşı, Portuqaliya, İtaliya, Almaniya, Rusiya, Çexiya, Bolqarıstan, Litva, İsrail, ABŞ, Makedoniya, Yunanıstan, Vyetnam, Gürcüstan, Qazaxıstan, Misir, Polşa, İordaniya və Rumıniyanın tanınmış universitetlərində təhsil alan tələbələr iştirak edirlər. IV Beynəlxalq multikulturalizm qış məktəbi ərzində yerli mütəxəssislərin və xarici alimlərin təqdimatında ölkəmizdəki milli və dini müxtəliflik, İslam həmrəyliyinin vacibliyi, Azərbaycan multikulturalizmi fəninin xaricdə tədrisi, Azərbaycan Respublikasının multikulturalizm siyasəti mövzusunda mühazirələr dinlənəcək, ölkəmizin multikultural və çoxkonfessiyalı nadir məkanlarına səfərlər, görkəmli dövlət və din xadimləri, eləcə də ölkəmizdə yaşayan müxtəlif dini və etnik icmaların nümayəndələri ilə görüşlər təşkil olunacaq.

Xatırladaq ki, indiyədək adıçəkilən qurumlar tərəfindən 2015-ci il 22 iyul-1 avqust, 2016-cı il 8-15 fevral, 2016-cı il 18-27 iyul tarixlərində də Beynəlxalq multikulturalizm məktəbləri fəaliyyət göstərüb.

Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü münasibətilə anım tədbiri keçirilib

Fevralın 24-də Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) təşkilatçılığı ilə Xocalı faciəsinin 25-ci ildönümü ilə əlaqədar konfrans keçirilib.

Konfransda DQİDK-nın rəsmiləri, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən dini konfessiyaların və dini icmaların rəhbərləri, Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin (YAP) nümayəndələri, eləcə də dini təhsil müəssisələrinin müəllim və tələbələri iştirak ediblər.

Konfransda Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla anıldıqdan sonra YAP Gənclər Birliyinin dəstəyi ilə ərsəyə gələn, Xocalı faciəsindən bəhs edən videoçarx nümayiş olunub.

DQİDK sədrinin müavini Gündüz İsmayılov Azərbaycan xalqının tarixinə qanlı faciə kimi daxil olmuş, XX əsrin ən dəhşətli soyqırımı hesab olunan Xocalı qətliamının başvermə səbəblərindən bəhs edib. Bu faciənin Azərbaycan xalqına və bəşəriyyətə qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri olduğunu bildirib. Sədr müavini əlavə edib ki, bu əməllərin qabaqcadan düşünülmüş qaydada, milli mənsubiyyətinə görə insanların tamamilə və ya qismən məhv edilməsi niyyəti ilə törədilməsi Xocalı faciəsinin beynəlxalq hüquqa əsasən məhz soyqırımı olduğunu təsdiqləyir. Xocalı soyqırımının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində dövlət səviyyəsində, o cümlədən Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində görülən işlərdən danışan G.İsmayılov gənclərin milli-mənəvi dəyərlərimizə sadıq, vətənpərvər və dövlətçilik ruhunda formalaşmasının vacibliyini vurğulayıb.

Azərbaycan Respublikasının Alban-udi xristian dini icmasının sədri Robert Mobil Xocalı soyqırımının Azərbaycanda yaşayan

bütün xalqların, dinlərin nümayəndələrinin faciəsi olduğunu qeyd edib. Bu faciəyə beynəlxalq miqyasda siyasi-hüquqi qiymət verilməsinin zəruriliyini vurğulayan dini icma sədri ermənilərin 200 ildir ki, Azərbaycan torpaqlarında soyqırımlar törətdiyini və tarixi alban abidələrini də məhv etdiklərini bildirib.

Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyasının nümayəndəsi Konstantin Pominov Azərbaycan xalqına və insanlığa qarşı törədilmiş Xocalı soyqırımının Holokost, Xatın və Sonqmi faciələri ilə eyni səviyyədə qiymətləndirməli olduğunu bildirib. Konstantin Pominov Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tezliklə bərpa edilməsinin və bu faciəyə beynəlxalq miqyasda

siyasi-hüquqi qiymət verilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin səlahiyyətli nümayəndəsi Hacı Şahin Həsəni Xocalı soyqırımının Azərbaycan xalqı üçün mənəvi hadisəyə çevrildiyini və bu soyqırımının etnik, dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, Azərbaycan xalqının orta qərdi olduğunu bildirib. Xocalı soyqırımının dünyaya tanıtılması istiqamətində həyata keçirilən işlərdən danışan Hacı Şahin Həsəni dünyada söz sahibi olan ölkələrin Xocalı hadisəsinə hüquqi qiymət verməyə tələsməməsinə təəssüfləndiyini bildirib. Ermənilərin Xocalıda soyqırımı törətməklə Azərbaycan xalqında xof yaratmaq niyyətinin baş tutmadığını qeyd edən din xadimi aprel döyüşlərində gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunun yüksək səviyyədə olmasının buna əyani sübut olduğunu bildirib.

Bakı şəhəri Dağ Yəhudiləri dini icmasının nümayəndəsi Raxmil Mixaylov, Roma Katolik Kilsəsinin Azərbaycandakı nümayəndəsi Yozef Marak da öz çıxışlarında Xocalı qətliamını Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı kimi xarakterizə edib və faciəyə hüquqi qiymət verilməsinin zəruriliyini vurğulayıblar.

Daha sonra şəhidlərin ruhuna dualar oxunub.

Dünya dini liderlərinə, parlamentlərə, beynəlxalq təşkilatlara və İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə

MÜRACİƏT

O Bir Olan Yaradanın adı ilə!

Müqəddəs Qurani-Kərimin "Əraf" surəsinin 85-ci ayəsinin təfsirində:

«Allah-Təalanın bəşər üçün mükəmməl şəkildə xəلق etdiyi

Yer üzündə fitnə-fəsad, qətləmə, qan tökməyin,

Tanrının yaratdığı həyatı, insanı məhv etməyin» - deyə əmr olunur.

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yerləşən Xocalıda törədilmiş soyqırımının 25-ci ildönümü ərəfəsində biz, dinindən, dilindən və milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bütün dünya ictimaiyyətinə bir daha müraciət edirik.

Tarixi fakt ondan ibarətdir ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni işğalçıları öz havadarlarının köməyi ilə Xocalı şəhərinə qəfil silahlı basqın etmiş və oranın dinc, silahsız əhəlisinə qarşı amansız kütləvi qırğın törətmişdir. Erməni silahlı quldurlarının təcavüz etdiyi həmin gecə qocalar, uşaqlar, hamilə qadınlar da daxil olmaqla 613 nəfər xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmişdir. Xocalı şəhəri yerlə yeksan edilmiş, əhəlinin 150 nəfəri itkin düşmüş, 1275 nəfər əsir götürülərək ağır işgəncələrə məruz qalmış, vəhşicəsinə qətlə yetirilmiş dinc sakinlərin meyitlərinin üzərində ağlasığmaz təhqiramiz hərəkətlər edilmişdir.

Mahiyyəti etibarilə, Xocalı faciəsi Holokost, Hernika, Xatın soyqırımları kimi insanlığa qarşı törədilmiş cinayətlərlə eynidir. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü nəticəsində Azərbaycan xalqı öz doğma torpaqlarında etnik təmizləmə, maddi və mənəvi terrora məruz qalmış, erməni ekstremistləri ərazimizin 20 faizini işğal etmiş, bir milyondan artıq azərbaycanlıyı doğma yurdlarından didərgin salmış, zəbt etdikləri Qarabağ torpaqlarında vandalizm aktları həyata keçirərək tarixi, dini və mədəniyyət abidələrimizi məhv etmişlər. Xocalıda məqsədyönlü soyqırımı aktı isə erməni vəhşiliklərinin kulminasiya nöqtəsidir.

İyirmi beş il müddət keçməsinə baxmayaraq, erməni terrorçuları törətdikləri cinayətlərə görə hələ də cəza almamış, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının 4 məlum qətnaməsinin tələbləri bu günədək yerinə yetirilməmişdir. Azərbaycanın beynəlxalq ictimaiyyətə mütəmadi müraciətlərinə obyektiv yanaşan dünyanın bir sıra dövlətləri və beynəlxalq təşkilatlar Xocalı soyqırımını tanısa da, təəssüf ki, bu dəhşətli cinayətə etinasız yanaşanlar da mövcuddur.

Bu gün dünyada baş verən zorakılıq halları, terrorizm və ekstremizm kimi cinayətlərin təməlinə bəzi dövlətlərin, təşkilatların və dini liderlərin problemlərə münasibətindəki ikili standartlar, rasizm, antisemitizm, ksenofobiya, islamofobiya kimi təhlükəli meyillər dayanır. Bu yanaşma səbəbindən törədilən qətləmlər, o cümlədən, Xocalı faciəsi layiqli qiymətini almıdıqca, yeni-yeni bəşəri cinayətlərə, humanitar fəlakətlərə yol açılır, dünyanın müxtəlif bölgələrində soyqırımların təkrarlanmasına, terror, ekstremizm, separatçılıq üçün zəmin yaranır.

Azərbaycanın üzvləşdiyi bu təcavüz və onun nəticəsində bir milyonluq qaçqın və məcburi köçkün probleminə biganə münasibət bəslənməsinin, soydaşlarımızın erməni ekstremistləri tərəfindən öz doğma yurd-yuvalarından didərgin salınmasının hesabının sorulmaması nəticəsində erməni tərəfi təxribatlarından nəinki əl çəkmir, öz dədə-baba yurdlarında uyuyan qohumlarının qəbrini ziyyət edən vətəndaşlarımızı əsir, girov götürərək onlara qarşı olmanın işgəncələr tətbiq edir, meyidlərin qaytarılması məsələsində belə beynəlxalq konvensiyalara əməl etməkdən boyun qaçırır.

Biz, Azərbaycanda yaşayan müxtəlif konfessiyalardan olan din xadimləri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi ilə bərpası yönündə səylərin uğurla nəticələnməsinə inanır və onun üçün dualar edirik, Vətənimizin ayrılmaz hissəsi olan Qarabağda torpaqlarımızın azad olması uğrunda həlak olmuş bütün şəhidlərin, o cümlədən, Xocalı şəhidlərinin əziz xatirəsini daima uca tuturuq. Bütün dünya xalqlarına sülh, səadət, əmin-amanlıq və rifah diləyən hər birimizin Rəbbimiz qarşısında, bəşəriyyət qarşısında vicdan naminə müqəddəs borcumuz ədalətin bərqərarına nail olmaqdır. Dünyanın dini liderlərinə, parlamentlərə, beynəlxalq təşkilatlara və İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə bir daha müraciət edərək, onları Azərbaycan xalqına qarşı erməni ekstremistlərinin təcavüzünə və vəhşiliklərinə prinsiplial siyasi, hüquqi qiymət verməyə, Xocalıda törədilən cinayəti soyqırım aktı kimi tanımağa çağırırıq.

Qoy Uca Yaradan hamımıza savab əməllərdə, həqiqəti yanlışdan seçməkdə və ədalətli olmaqda yardımçı olsun! AMİN!

**Şeyxülislam Allahşükür PAŞAZADƏ,
Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri**

**ALEKSANDR,
Bakı və Azərbaycan Arxiyepiskopu**

**Milix YEVDAYEV,
Azərbaycandakı Dağ yəhudiləri icmasının rəhbəri**

**Robert MOBİLİ,
Azərbaycandakı Alban-udin xristian icmasının sədri**

DÖVLƏT KOMİTƏSİ DAHA 12 DİNİ İCMAYA MALİYYƏ YARDIMI AYIRIB

Fevralın 13-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində (DQİDK) maliyyə yardımı ayrılmış 12 dini icma sədrinin iştirakı ilə tədbir keçirilib. Tədbirdə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı, Aparat rəhbəri Alim Süleymanov, şöbə müdirləri və dini icmaların rəhbərləri iştirak ediblər.

S.Salahlı bildirib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizdə müstəqillik illərində sağlam zəmində dövlət-din münasibətləri qurulub və dinə dövlət qayğısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Prezident İlham Əliyevin ölkədə dini maarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərin təbliği işini daha da gücləndirmək məqsədi ilə dini icmalara maliyyə yardımı göstərmək üçün imzaladığı müvafiq Sərəncamın əhəmiyyətinə toxunan Səyyad Salahlı milli-mənəvi, o cümlədən dini dəyərlərin olduğu kimi insanlara çatdırılmasının vacibliyini vurğulayıb.

Komitə sədrinin birinci müavini, eyni zamanda dini icma sədrlərinə dini maarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərin düzgün təbliği, xüsusilə gənclərə dinin olduğu kimi izah edilməsi, radikalizmlə ideoloji mübarizə istiqamətində fəaliyyət göstərmələrini tövsiyə edib.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin 27 noyabr 2014-cü ildə imzaladığı Sərəncama uyğun olaraq, Dini

Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən 168 dini icmaya maliyyə yardımı ayrılıb ki, bunlardan 19-u qeyri-islam, 149-u isə İslam dini icmasıdır. Dini icmalar ayrılmış vəsait hesabına dini maarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği istiqamətində yerlərdə tədbirlər keçirməyə davam edirlər.

DÖVLƏT KOMİTƏSİNİN SƏDR MÜAVİNİ DAXİLİ QOŞUNLARIN ŞƏXSİ HEYƏTİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Fevralın 17-də Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunların Baş İdarəsində Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Səyavuş Heydərovun şəxsi heyəti ilə növbəti görüşü keçirilib.

Görüşdə dini radikalizm və ekstremizmin mahiyyəti, səbəbləri, təzahür formaları və ona qarşı keçirilən mübarizə tədbirləri barədə müzakirələr və fikir mübadiləsi aparılıb. Tədbirdə vurğulanı ki, bəzi xarici dairələr öz geosiyasi və geoiqtisadi maraqları naminə dini zəmində münafiqlərin genişləndirilməsinə və İslam dinini gözdən salmaq məqsədi ilə bu dini terrorla eyniləşdirməyə cəhdlər edirlər.

Dini Qurumlara İş üzrə Dövlət Komitəsinin digər müvafiq dövlət qurumları ilə birlikdə dini ekstremizmə

qarşı apardığı effektiv mübarizə tədbirləri barədə də görüş iştirakçılarına məlumat verilib.

Azərbaycanda mövcud olan dövlət-din münasibətləri, multikulturalizm və tolerantlıq modelinin dünya üçün nümunə olduğu diqqətə çatdırılıb. Prezident cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə ölkəmizdə "İslam Həmrəyliyi İli"nin elan olunması radikalizmə, eləcə də dünyada dini zəmində baş verən münafiqlərin qarşısının alınması istiqamətində atılan uzaqgörən addım kimi qiymətləndirilib.

Tədbirdə, həmçinin respublikamızda dini sahədə sabitliyin qorunub saxlanılmasında və möhkəmləndirilməsində hər bir vətəndaşın çalışmalı olduğu diqqətə çatdırılıb.

"MƏSCİD SÖKÜLMƏYƏCƏK, ƏKSİNƏ, ORADA İCMA YARADILACAQ"

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Dini qurumlarla iş üzrə şöbəsinin müdiri Əliheydər Zülfüqarov son günlərdə bəzi kütləvi informasiya vasitələrində və sosial şəbəkələrdə Bakı şəhəri, Suraxanı rayonunda yerləşən "Fatimeyi-Zəhra" məscidinin guya söküləcəyi ilə bağlı yayılan məlumatlara aydınlıq gətirib: "Bildirik ki, bəzi şəxs-

lərin və qrupların sosial şəbəkələrdə məqsədli şəkildə yaydığı, tirajladığı bu məlumatın əsası yoxdur. Əksinə, "Fatimeyi-Zəhra" məscidi ilə bağlı vaxtilə yaranmış məsələ artıq həllini tapıb. Bakı Şəhəri İcra Hakimiyyəti, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin birgə fəaliyyəti nəticəsində məscid 25 sot ərazisi ilə birgə yerli bələdiyyə tərəfindən Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin tam istifadəsinə veriləcək. Hazırda məscid yarımçıqdır və orada nə rəsmi dini icma, nə də rəsmi din xadimi fəaliyyət göstərir. Lakin bundan sonra Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi məscidin tikintisini başa çatdıracaq, dini icması yaradılacaq və rəsmi din xadimi təyin olunacaq".

TARİXİN QANLI SƏHİFƏSİ

Bir xalqın xoşbəxt, firavan yaşaması həm onun yaşam tərzindən, həm iqtisadi durumundan, həm də qonşuluğunda olan xalqların ona münasibətindən asılıdır. Qədim dövrlərdən bugünədək xalqlar arasında say-sız-hesabsız müharibə və münaqişələr baş verib ki, bunların da səbəbləri etnik, irqi, dini, milli və ya ərazi uğrunda gedən mübarizələr olub. Lakin müharibənin də yazılmamış qanunları var və o, günahsız və sivil insanların mühasirəyə alaraq amansızca, insanlığa sığmayan şəkildə qətlə yetirilməsini birmənalı şəkildə rədd edir. Əfsuslar olsun ki, qeyri-humanist mənəvi dəyərlərə sahib olanlar belə müharibələri, münaqişələri və cəmiyyətdə baş verən qarışıqlığı özlərinə fürsət bilərək tarixin müxtəlif dövrlərində digər xalqlara və ya bir qrup insana qarşı misli görünməmiş vəhşiliklər törətmişlər. Bu cür qeyri-insani yaşamağa beynəlxalq aləmdə hüquqi qiymət verilir, soyqırımı və ya genosid adlandırılır.

Genosid yunan dilindəki "genos" (irq) və latın dilindəki "cide" (öldürmə) sözlərindən törəmişdir, " irq qırğını" mənasını verməkdədir. Soyqırımı – etnik, irqi, dini, milli qrupun düşünlü və sistemlik şəkildə tam və ya qismən məhv edilməsidir. Tarix sübut edir ki, bu cür soyqırımları əksər hallarda mülayim, mehriban və tolerant xalqlara qarşı törədilir.

Cənubi Qafqazın tolerant xalqı olan azərbaycanlılara qarşı belə soyqırımları dəfələrlə törədilmişdir. XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycan torpaqlarına köçürüldükdən sonra yerli sakinlərdən xoş münasibət görən ermənilər çar Rusiyasının da havadarlığı ilə bir müddət

sonra ərazi iddiaları ilə çıxış edərək öz kimliklərini ortaya qoydular və tezliklə öz işğalçı ideyalarını reallaşdırmaq məqsədilə mərkəzləşdirilmiş qaydada bir neçə partiya yaratdılar. "Armenakan" (1885, Van-Türkiyə), "Qnçaq"(1887, Cenevrə) və "Daşnaksütyun" (1890, Tiflis) kimi erməni partiyaları yarandıqları gündən mübarizə vasitəsi kimi terroru seçdilər. Bu partiyaların əsas məqsədi Türkiyə və Azərbaycanın əsasən türk-müsəlman əhalisini məhv etmək və etnik təmizlə aparmaq yolu ilə "böyük Ermənistan" dövləti qurmaq idi.

Torpaqlarımızda məskunlaşdıqları tarixi dövr ərzində onların nə hisslərində, nə də əqidələrində hər hansı dəyişiklik olmuşdur. XX əsrin əvvəlindəki soyqırımlarına rəğmən, xalqımız Sovet imperiyası daxilində ermənilərlə eyni damın altında yaşamağa məhkum edildi. 70 il ərzində həm SSRİ-də, həm də xaricdə təşkilatlanan ermənilər imperiya dağılan kimi həqiqi simalarını göstərdilər. Suriya, Türkiyə və İrandan Ermənistana toplaşaraq müharibə adı altında soyqırımı planlarını həyata keçirməyə başladılar. Nəticədə, 1992-ci il 26 fevral tarixində insanlıq tarixinin ən dəhşətli cinayətlərindən sayılan Xocalı soyqırımı törədildi. Milli qəhrəman Çingiz Mustafayevin lentə aldığı kadrlardan bəlli olur ki, bu cinayəti törədənər insan qanına susamış və heç bir humanist, bəşəri hisslərə sahib olmayan kəslərdir.

Bu hadisədə 613 nəfər ödürülmüş, 1000 nəfər müxtəlif yaşlı dinc sakin aldığı güllə yarasından əlil olmuş, 106 nəfər qadın, 63 azyaşlı uşaq, 70 qoca qətlə yetirilmiş, 8 ailə tamamilə məhv edilmiş, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 nəfər valideynlərindən birini itirmişdir. Faciə baş verən gecə 1275 nəfər dinc sakin girov götürülmüşdür ki, onların 150-sinin taleyi indi də məlum deyil.

"Xocalının işğalına dair istintaq materialları"nda göstərilir ki, hücumda mayor Seyran Ohanyan (2008-

2016-cı illərdə Ermənistanın müdafiə naziri olmuşdur) komandanlığı altında 366-cı alayın 2-ci batalyonu, Yevgeni Nabokixinin komandası altında 3-cü batalyonun, 1 sayılı batalyonun qərargah rəisi Valeri Çitçyan, alayda xidmət edən 50-dən artıq erməni zabıt və praporşik iştirak etmişdir. Ancaq bu cinayətkarlar bugünədək heç bir məsuliyyətə cəlb olunmamışlar və öz ölkələrində yüksək post tutaraq Ermənistan hakimiyyətinin quldur, cinayətkar olmasını əyani şəkildə dünyaya göstərirlər. Dünya isə bu haqsızlıqlara hələ də susmaqda davam edir. Çünki bu cinayətkar rejimin arxasında xarici havadarlarının dayandığı reallıqdır.

Xocalı faciəsinin yenidən yaşanmaması üçün xalqımızın başına açılan müsibətləri gələcək nəsillərə aşılmalı və bu soyqırımının bütün dünyada tanınmasına çalışmalıyıq. Çünki hamımız Xocalıda qətl edilən, zorlanan, işgəncələrə məruz qalan ana-bacılarımızın, uşaqlarımızın, qardaşlarımızın, atalarımızın ruhu qarşısında borcluyuq. Bu borcu isə yalnız və yalnız Xocalı qatillərinin layiq olduqları cəzanı almalarına nail olmaqla ödəyə bilərik.

Tural VƏLİZADƏ,
Dini maarifləndirmə işinin təşkili
şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi

BÖLGƏ XƏBƏRLƏRİMİZ

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK) paytaxt Bakıda və bölgələrdə milli-mənəvi dəyərlərimizin, o cümlədən ölkəmizdə tarixən mövcud olan tolerantlıq və birgəyaşayış ənənəsinin təbliği, dini radikalizm və ekstremizmlə mübarizə sahəsində maarifləndirmə tədbirlərini davam etdirir. Bölgələrin spesifik xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla təşkil olunan tədbirlərdə müxtəlif din və məzhəb mənsubları arasında dözümsüzlük, ayrı-seçkilik, qarşıdurma, zorakılıq hallarına yol verilməməsi, cəmiyyətdə radikalizm meyillərinin qarşısının alınması və dini icmaların bu işə cəlb olunması məqsədilə maarifləndirici mövzularda çıxışlar olur. Səmərəli

üzrə şöbəsi və Quba Rayon Polis Şöbəsinin (RPS) birgə təşkilatçılığı ilə Quba şəhəri 2 sayılı təbiət fənləri təmayüllü məktəb-lisədə "Dini ekstremizmlə mübarizə, radikal dini təriqətlərin fəsadları və profilaktikası" mövzusunda;

9 fevral – DQİDK-nın Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Sumqayıt şəhər 10 sayılı tam orta məktəbdə "Fitnə" sənədli filminin nümayişi; DQİDK-nın Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsi və Zəngilan RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Zəngilan rayon 36 sayılı tam orta məktəbdə "İslamda birgəyaşayış və tolerantlıq ənənələri" mövzusunda;

10 fevral – DQİDK-nın Ucar bölgəsi

radikalizmlə mübarizədə təhsilin rolu" mövzusunda;

15 fevral – DQİDK və Qaradağ RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Qaradağ rayonu, Sahil qəsəbəsi 16 sayılı Peşə Liseyində "Dini radikalizm və ekstremizmə qarşı mübarizə" mövzusunda;

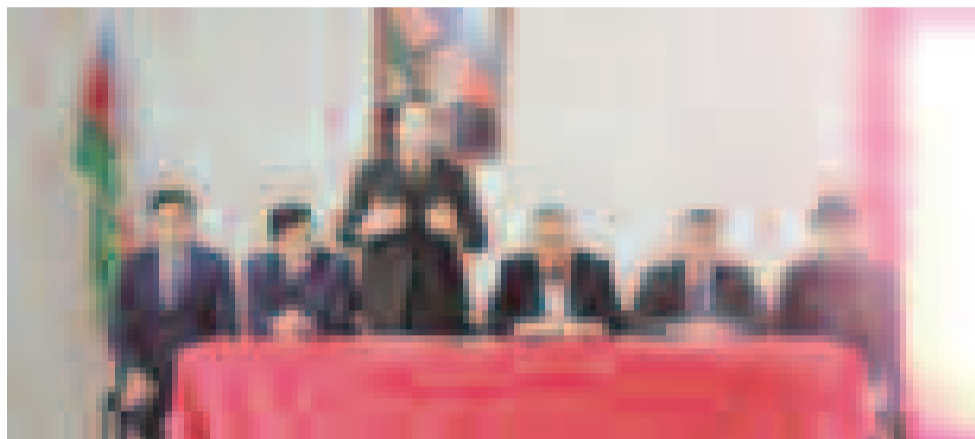
16 fevral – DQİDK-nın Ucar bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Ucar rayonu Qazıqumluq kənd 1 sayılı tam orta məktəbdə "Milli-mənəvi dəyərlərimizi qoruyaq və nəsillərə çatdıraq" mövzusunda;

17 fevral – DQİDK-nın Zaqatala

məktəbdə "Dini radikalizm – dini ekstremizm və onun fəsadları" mövzusunda; DQİDK-nın Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidməti ilə birgə imzaladığı Tədbirlər Planına əsasən Penitensiar xidmətin 9 və 17 sayılı cəzaçəkmə müəssisələrində "Azərbaycanda birgəyaşayış ənənələri" mövzusunda;

23 fevral – DQİDK və Xaçmaz RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Xaçmaz rayonu Xudat şəhəri 4 sayılı tam orta məktəbdə "Dini radikalizmlə mübarizənin metodologiyası: nəzəriyyə və praktika" mövzusunda;

27 fevral – DQİDK-nın Sumqayıt

bölgəsi üzrə şöbəsi, Balakən RİH və Balakən Rayon Təhsil Şöbəsinin birgə təşkilatçılığı Təhsil Şöbəsinə "Məktəblilərin radikal dini düşüncələrdən qorunmasında təhsilin əhəmiyyəti" mövzusunda;

20 fevral – Abşeron rayonu Xırdalan şəhəri 10 sayılı tam orta məktəbdə "Fitnə" sənədli filminin nümayişi; DQİDK-nın Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsi və Abşeron RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə "İslam həmrəyliyinə dövlət-din münasibətlərinə töhfəsi" mövzusunda; "Aşıq Şəmşir" Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi və Kəlbəcər rayon 87 sayılı tam orta məktəbin təşkilatçılığı ilə "Dini radikalizm bəşəri cinayətdir" mövzusunda;

21 fevral – DQİDK-nın Yevlax bölgəsi üzrə şöbəsi və Bərdə RPS-nin birgə təşkilatçılığı ilə Bərdə rayonu 8 sayılı orta

bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Sumqayıt şəhər 17 sayılı tam orta məktəbdə "Dini radikalizmə qarşı mübarizədə təhsilin əhəmiyyəti" mövzusunda;

28 fevral – DQİDK-nın Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Qobu qəsəbə 1 sayılı tam orta məktəbdə "Fitnə" sənədli filminin nümayişi baş tutub.

Tədbirlərdə çıxış edən natiqlər müasir dövrdə bəşəriyyətin bəlasına çevrilmiş dini radikalizm, ekstremizm və onun fəsadlarından, radikalizmə qarşı mübarizədə maarifləndirici, profilaktik tədbirlərin görülməsinin vacibliyindən, ölkəmizdə mövcud olan zərərli dini cərəyanların fəaliyyətindən və onlara qarşı mübarizə üsullarından bəhs ediblər. Bildirilib ki, dini radikalizm müasir dövrün ən böyük bəlalərindəndir və dini biliyi olmayan, onun əsl mahiyyətini dərk

diskussiyaların aparıldığı tədbirlərdə respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarının icra hakimiyyəti və hüquq mühafizə orqanı rəhbərləri, gənclər, dini icma sədriləri, din xadimləri, dindarlar, ilahiyyatçılar, ziyalılar və ictimaiyyət fəalları iştirak edirlər. Belə tədbirlər həm DQİDK-nın təşkilatçılığı, həm də Dövlət Komitəsi ilə müvafiq dövlət qurumları arasında imzalanmış Tədbirlər Planına uyğun olaraq həyata keçirilir. Cari ay ərzində bu qəbildən olan tədbirlər:

7 fevral – DQİDK-nın Zaqatala bölgəsi üzrə şöbəsi, Zaqatala Rayon İcra Hakimiyyəti (RİH), Zaqatala rayon Təhsil şöbəsi və rayon hüquq-mühafizə orqanlarının birgə təşkilatçılığı ilə Zaqatala rayonu Yuxarı Tala kənd 4 sayılı tam orta məktəbdə "Fərddən cəmiyyətə dini radikalizm" mövzusunda;

8 fevral – DQİDK-nın Quba bölgəsi

üzrə şöbəsi, Kürdəmir RİH, Kürdəmir RPS və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) Kürdəmir Rayon İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Kürdəmir şəhər 3 sayılı tam orta məktəbdə "İslam həmrəyliyi gənclərin gözü ilə" mövzusunda; DQİDK-nın Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Rəbitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi "Aztelekom MMC" Abşeron Telefon Kommunikasiya Qovşağında "Fitnə" sənədli filminin nümayişi; DQİDK və Qaradağ RİH birgə təşkilatçılığı ilə Qaradağ rayonu, Qızıldaş qəsəbəsi 180 sayılı tam orta məktəbdə "Dini radikalizm və ekstremizmə qarşı mübarizə" mövzusunda;

14 fevral – DQİDK-nın Zaqatala bölgəsi üzrə şöbəsi, Zaqatala RİH və Zaqatala rayon Təhsil şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Zaqatala rayonu Əliabad qəsəbəsi 1 sayılı orta məktəbdə "Dini

məktəbdə "Narkomaniyaya qarşı mübarizə və dini radikalizm" mövzusunda; DQİDK-nın Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Sumqayıt şəhər 16 sayılı tam orta məktəbdə "Dini radikalizmə qarşı mübarizədə təhsilin əhəmiyyəti" mövzusunda; DQİDK-nın Ucar bölgəsi üzrə şöbəsi və Göyçay RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Göyçay rayon Müskürlü kənd tam orta məktəbində "Məktəblilərin radikal dini təsirlərdən qorunmasında təhsilin əhəmiyyəti" mövzusunda;

22 fevral – DQİDK-nın Ucar bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Ucar rayonu Qazıqumluq kənd 2 sayılı tam orta

etməyən gənclər bəzən bilmədən bu yola düşürlər. Dünyanın dini radikalizmin törətdiyi acı nəticələrin qarşısında aciz qaldığı bir zamanda Azərbaycan dövləti düzgün ideoloji iş apararaq ölkəmizi bu cür qarışıqlıqlardan uzaqda tuta bilib. Gənc nəsil də var qüvvəsini elmə və sağlam inkişafa həsr etməklə öz müstəqil dövlətlərini, milli-mənəvi dəyərlərini qorumağa çalışmalıdır.

Tədbirlərdə, eyni zamanda iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb və DQİDK-nın sifarişi ilə çəkilən dini radikalizmə qarşı mübarizədə bəhs edən "Fitnə" sənədli filmi nümayiş olunub.

Bölgələrdə maarifləndirmə tədbirləri uğurla davam etdirilir

Prezident İlham Əliyevin ölkədə dini maarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərin təbliği işini daha da gücləndirmək məqsədilə dini icmalara maliyyə yardımı göstərmək üçün 2014-cü il noyabrın 27-də imzaladığı Sərəncama əsasən 2017-ci ilin fevral ayı ərzində də müxtəlif bölgələrdə tədbirlər keçirilib. Cəmiyyətin maariflənməsində xüsusi rol oynayan bu cür tədbirlər:

mə qarşı mübarizə" layihəsi çərçivəsində "Dini fanatizmin və xurafatçılığın zərərləri" mövzusunda;

9 fevral – Sabunçu rayonu "İmam Rza" məscidi dini icmasının "Dini ekstremizm: onun səbəbləri və aradan qaldırılması üsulları" layihəsi çərçivəsində; Quba rayon II Nügədi kəndi "Hacı Seyid Siracəddin" məscidi dini icmasının "Mədəni müxtəliflik: Multikulturalizmin və tolerantlığın

sində "Dini fanatizmin və xurafatçılığın zərərləri" mövzusunda; Abşeron rayonu Saray qəsəbəsi "Cümə" məscidi dini icmasının "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və radikalizmə qarşı mübarizə" layihəsi çərçivəsində; Bərdə şəhər "İmamzadə" məscidi dini icmasının "Tolerantlıq ənənələrinin qorunub saxlanması" layihəsi çərçivəsində "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və gənclər" mövzusunda;

16 fevral – Quba rayon II Nügədi kəndi "Hacı Seyid Siracəddin" məscidi dini icmasının "Mədəni müxtəliflik: Multikulturalizmin və tolerantlığın Azərbaycan modeli" layihəsi çərçivəsində II Nügədi kənd 2 sayılı tam orta məktəbdə "Azərbaycanda multikulturalizmin tarixi" mövzusunda; İsmayilli rayonu Basqal qəsəbə məscidi dini icmasının "Multikultural cəmiyyətdə tolerantlıq ənənələrinin qorunması" layihəsi çərçivəsində "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və gənclik" mövzusunda;

17 fevral – Hacıqabul rayonu "Qubalı Baloğlan" kənd məscidi dini icmasının "Dini ekstremizm və radikalizmin multikultural cəmiyyət üçün təhlükələri" layihəsi çərçivəsində; Tərtər rayon "Cümə" məscidi dini icmasının "Dini ekstremizm

icmasının "İslam dini və tolerantlıq" layihəsi çərçivəsində;

25 fevral – Lənkəran rayonu Cil kəndi "Hüseyniyyə" məscidi dini icmasının "İslam Həmrəyliyi dini radikalizmə qarşı mübarizə vasitəsi kimi" layihəsi çərçivəsində; Sabirabad rayon Əsgərbəyli kəndi "İmam Əli" kənd məscidi dini icmasının "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və müasirlik" layihəsi çərçivəsində "Torpaq əgər uğrunda ölən varsa vətəndir və İslamda şəhidlik zirvəsi" mövzusunda;

28 fevral – Göyçay şəhər "Mərkəz" məscidi dini icmasının "Birgə yaşayış ənənələrinin qorunub saxlanması" layihəsi çərçivəsində "Multikultural cəmiyyətdə birgə yaşayış şərtləndirən əsas amillər" mövzusunda; Astara şəhər "Qum" məscidi dini icmasının "Milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği dini radikalizmə qarşı mübarizə vasitəsi kimi" layihəsi çərçivəsində Astara rayonu Təngərüd kənd məscidində baş tutub.

Dindarların, dini icma sədrələrinin, ziyalıların, şagird və müəllimlərin, ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdikləri bu tədbirlərdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin

1 fevral – Şəki rayonu Cunud kənd məscidi dini icmasının "Dini radikalizmlə mübarizədə ənənəvi İslam dəyərlərinin öyrənilməsi və təbliği" layihəsi çərçivəsində Şəki rayonu Biləcik kənd orta məktəbində;

2 fevral – Göyçay şəhər "Mərkəz" məscidi dini icmasının "Birgə yaşayış ənənələrinin qorunub saxlanması" layihəsi çərçivəsində Göyçay rayonu Peşə Liseyində "Müasir dövrdə İslam dünyasında dini ekstremizmin yaranma səbəbləri və onun fəsadları" mövzusunda;

3 fevral – Qax şəhər məscidi dini icmasının "İslamda birgə yaşayış ənənəsi" layihəsi çərçivəsində "Möminlər qardaşdırlar" mövzusunda; Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Qobustan qəsəbəsi "Şamlı" məscidi dini icmasının "Dini ekstremist fəaliyyətə və radikal təsirlərə qarşı mübarizə" layihəsi çərçivəsində; Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Qobustan qəsəbəsi "Şıxlar" məscidi dini icmasının

Azərbaycan modeli" layihəsi çərçivəsində II Nügədi kənd 3 sayılı tam orta məktəbində "Multikultural cəmiyyətdə birgə yaşayış şərtləndirən əsas amillər" mövzusunda;

13 fevral – Yardımlı rayonu Çayüzü kənd məscidi dini icmasının "Gənclərimizin radikal dini cərəyanlardan qorunması" layihəsi çərçivəsində "Multikulturalizm və məzhəblərarası dialoqun təşviqi" mövzusunda; Sabunçu rayonu Nardaran qəsəbəsi "Rəhimə xanım ziyarətگاهی" məscidi dini icmasının "Dini radikalizm cəmiyyətdə təhlükə mənbəyi kimi" layihəsi çərçivəsində;

14 fevral – Göyçay şəhər "Mərkəz" məscidi dini icmasının "Birgə yaşayış ənənələrinin qorunub saxlanması" layihəsi çərçivəsində Göyçay rayonu Elnur Seyidov adına Ulaşlı-Şıxlı kənd tam orta məktəbində "Dini radikalizmin qarşısının alınmasında ənənəvi İslam dəyərlərinin rolu" mövzusunda; Xətai rayonu "Mirtağı" məscidi dini

və radikalizmin cəmiyyət üçün təhlükələri" layihəsi çərçivəsində Seydimli kənd tam orta məktəbində; Qax "Şəhər" məscidi dini icmasının "İslamda birgə yaşayış ənənəsi" layihəsi çərçivəsində "Milli-mənəvi dəyərlərimizdə vəhdət prinsipi" mövzusunda;

21 fevral – Masallı rayonu Çaxırlı kənd məscidi dini icmasının "Dini radikalizmlə mübarizədə milli-mənəvi dəyərlərin rolu" layihəsi çərçivəsində Çaxırlı kənd tam orta məktəbində "Dini radikalizmlə mübarizədə ailə dəyərlərinin rolu" mövzusunda;

23 fevral – Goranboy rayonu "Qızılhacılı qəsəbə məscidi" dini icmasının "Azərbaycanda tolerantlıq həyat tərzidir" layihəsi çərçivəsində; Astara şəhər "Qum" məscidi dini icmasının "Milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği dini radikalizmə qarşı mübarizə vasitəsi kimi" layihəsi çərçivəsində;

24 fevral – Salyan rayonu "Ərəbqardaşbəyli" kənd məscidi dini

mərkəzi aparatının və bölgə şöbələrinin, şəhər və rayon icra hakimiyyəti orqanlarının əməkdaşları, ilahiyatçılar və digərləri məruzələrlə çıxış ediblər. Ölkəmizin zəngin milli-mənəvi dəyərlərindən, bu dəyərlərin qorunmasının və gənclər arasında təbliğinin əhəmiyyətindən danışan məruzəçilər tarixən ölkəmizdə məzhəblər arasında həmrəylik, dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin hökm sürdüyünü vurğulayıblar. Bildirilib ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2017-ci ilin ölkəmizdə "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsi İslam aləmində həmrəyliyə, birliyə töhfə verəcəkdir. Həmçinin məruzəçilər dini radikalizm, onun cəmiyyət və bəşəriyyət üçün fəsadları haqqında və DQİDK-nın bu istiqamətdə həyata keçirdiyi maarifləndirmə tədbirləri barədə məlumat verib, İslam dininin elmə və təhsil verdiyi önəmin əhəmiyyətini qeyd ediblər. Tədbirlərdə iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

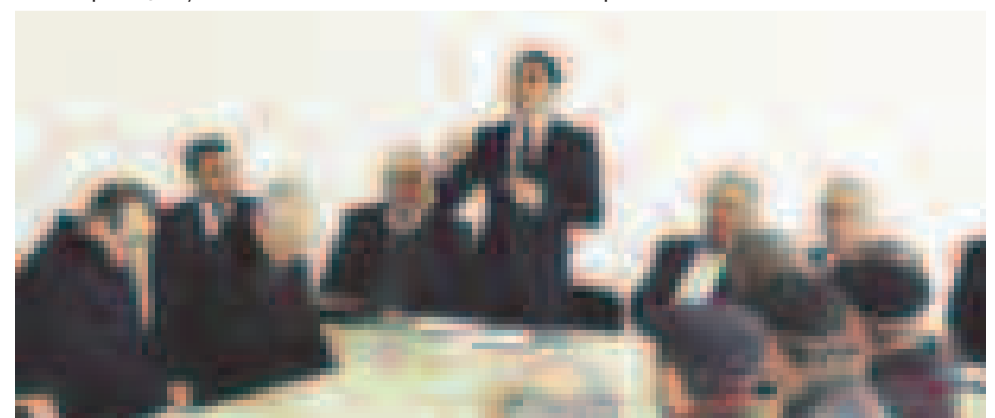
"Dini radikalizmin təzahür formaları və onunla mübarizənin əhəmiyyəti" layihəsi çərçivəsində;

7 fevral – Masallı rayonu Çaxırlı kənd məscidi dini icmasının "Dini radikalizmlə mübarizədə milli-mənəvi dəyərlərin rolu" layihəsi çərçivəsində "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və gənclik" mövzusunda; Bərdə şəhər "İmamzadə" məscidi dini icmasının "Tolerantlıq ənənələrinin qorunub saxlanması" layihəsi çərçivəsində "Multikultural cəmiyyətdə birgə yaşayış şərtləndirən əsas amillər" mövzusunda;

8 fevral – Abşeron rayonu Saray qəsəbəsi "Cümə" məscidi dini icmasının "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və radikaliz-

icmasının "Multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzidir" layihəsi çərçivəsində; Tərtər rayon "Cümə" məscidi dini icmasının "Dini ekstremizm və radikalizmin cəmiyyət üçün təhlükələri" layihəsi çərçivəsində Heydər Əliyev Mərkəzində; Qazax rayon Çaylı kənd "Səxavət" məscidi dini icmasının "Məzhəblərarası dialoqda multikulturalizm dəyərlərindən istifadə edilməsi" layihəsi çərçivəsində Qazax rayonu Ağköynək kənd orta məktəbində "Multikultural dəyərlər və müasirlik" mövzusunda;

15 fevral – Sumqayıt şəhəri Corat qəsəbə məscidi dini icmasının "İslam dini vəhdət və qardaşlıq dinidir" layihəsi çərçivə-

Drezdendə "Azərbaycanda dinlərarası harmoniya: İslam və lüteranlıq" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) Drezden filialının təşkilatçılığı ilə Almanyanın Drezden şəhərində "Azərbaycanda dinlərarası harmoniya: İslam və lüteranlıq" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib.

Tədbirdə Saksoniyanın deputatları və konfessiya rəhbərləri, Drezden Universitetinin professor və müəllim heyəti, kitabxanasının rəhbərliyi, ictimaiyyət nümayəndələri, həmçinin Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin şöbə müdiri Nicat Məmmədli, ölkəmizdə

fəaliyyət göstərən Bakı lüteranları dini icmasının rəhbəri Vera Nesterova iştirak ediblər.

Əvvəlcə Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

BBMM-in Drezden filialının rəhbəri Birgit Vaysgerber iyirmi beş il bundan əvvəl ermənilərin Xocalıda törətdikləri soyqırımı aktını bütün bəşəriyyətə qarşı yönəlmiş ən ağır cinayətlərdən biri kimi səciyyələndirib. O, Xocalı faciəsinin dəhşətləri haqqında "dəyirmi masa" iştirakçlarına məlumat verərək terrorun daim tolerantlığa və multikulturalizmə böyük zərbə vurduğunu söyləyib, beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini bu qətləmə yönəltməyin vacibliyini vurğulayıb.

Nicat Məmmədli Azərbaycanda mövcud olan konfessiyalararası harmoniyadan, multikulturalizmin Azərbaycan modelindən və bunun dövlət siyasətində prioritet elan olunmasından söz açıb.

Vera Nesterova ölkəmizdə bütün dinlərə eyni ehtiramın göstərildiyini, bütün konfessiyaların nümayəndələrinin Prezident İlham Əliyevin daim diqqət və qayğısı ilə əhatə olunduğunu qeyd edib: "Azərbaycanda bütün

dinlər tarixən bir ailə şəklində mövcuddur. Bu ölkədə yaşayan alman əhalisi tərəfindən lüteran kilsəsinin əsası qoyulub. Azərbaycanda hazırda Bakı, Göygöl və Şəmkir şəhərlərində lüteran kilsələri saxlanılır. Prezident İlham Əliyev 2016-cı il 30 avqust tarixli "Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Bu Sərəncam Azərbaycanda tarixi irsə diqqət və qayğının, ümumiyyətlə, ölkəmizdə tolerantlıq, multikulturalizm siyasətinin bariz təzahürüdür".

BÖLGƏLƏRDƏ XOCALI FACİƏSİ ANILIB

Fevralın 22-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) Quba bölgəsi üzrə şöbəsi və Xaçmaz Rayon İcra Hakimiyyətinin (RİH) birgə təşkilatçılığı ilə Xaçmaz şəhəri "Təzə şəhər" məscidində Xocalı faciəsinin 25-ci il dönümünə həsr edilmiş "Xocalı – qan yaddaşımız" adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə DQİDK-nın Quba bölgəsi üzrə şöbəsinin əməkdaşı Samid Seyidov, Xaçmaz RİH-in əməkdaşı Araz Rzayev, məscidin axundu Yaşar Rzayev və dindarlar iştirak ediblər.

Məruzəçilər öz çıxışlarında tarixin müxtəlif vaxtlarında xalqımıza qarşı həyata keçirilən erməni vəhşiliklərindən, o cümlədən Xocalı soyqırımından danışıblar. Bildirilib ki, bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici və daxili siyasət, o cümlədən Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın xeyrinə həll olunması yolunda atdığı addımlar təqdirəlayiqdir. Azərbaycan dövlətinin qüdrətli və nizami ordusu var, 2016-cı ilin aprel döyüşləri bunu bir daha təsdiq etdi.

Sonda Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda şəhid olan bacı və qardaşlarımızın ruhuna dualar oxunub.

* * *

Fevralın 23-də DQİDK-nın Ucar bölgəsi üzrə şöbəsi və Kürdəmir RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Kürdəmir rayon Təhsil şöbəsində rayonun təhsil və mədəniyyət işçilərinin iştirakı ilə Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə əlaqədar "Xocalı soyqırımı – sülh və bəşəriyyət əleyhinə cinayət kimi" mövzusunda anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə DQİDK-nın Ucar bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Əzim Rəfiyev, Kürdəmir RİH başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər

şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Elxan Qafarov, Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşı Asif Əhmədov, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Kürdəmir Rayon İdarəsinin əməkdaşı Seymur Müslümov və Kürdəmir şəhər 1 saylı tam orta məktəbin müəllimi Məhəmmədli Rəsulov iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Xocalı soyqırımında qətlə yetirilmiş həmvətənlərimizin və Vətən uğrunda canlarını fəda etmiş bütün şəhidlərimizin əziz xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

Çıxışlarda İslam dinində "vətən" və "şəhidlik" məfhumlarının müqəddəsliyindən bəhs olunub. Vurğulanıb ki, Xocalı faciəsi mahiyyət etibarilə Holokost, Hernika və Xatın soyqırımları kimi insanlığa qarşı törədilmiş cinayətlərdəndir. Həmçinin bildirilib ki, xalqımızın qan yaddaşı olan Xocalı soyqırımı həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, bu faciənin xalqımıza qarşı soyqırımı aktı kimi tanınması üçün Azərbaycan dövləti bütün zəruri addımları atır.

* * *

Fevralın 23-də daha bir anım tədbiri DQİDK-nın Lənkəran bölgəsi üzrə şöbəsi, Lerik RİH və Lerik rayon Təhsil şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Lerik şəhər 1 saylı texniki fənlər təmayüllü liseyində keçirilib. Tədbirdə DQİDK-nın Lənkəran bölgəsi üzrə şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Azər Həsənov, Lerik RİH yanında Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyanın məsul katibi Anar Rəhimov, Lerik rayon Təhsil şöbəsinin əməkdaşı Zaur Hüseynov, liseyin direktoru Gültəkin Şıxəliyeva, müəllim və şagird heyəti iştirak edib.

Məruzəçilər ermənilərin Xocalıda törətdiyi cinayətlərdən danışıblar. Bildirilib ki, Xocalıda yaşanmış soyqırımı təkə Azərbaycan xalqına yox, bütövlükdə bəşəriyyətə qarşı törədilmişdir və bu acı günlərin bir daha yaşanmaması üçün birlik və həmrəyliyimizi daha da qüvvətləndirməliyik.

Tədbirin sonunda məktəblilərin hazırladığı "Xocalım" kompozisiyası nümayiş olunub.

* * *

Fevralın 25-də DQİDK-nın Quba bölgəsi üzrə şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Xocalı faciəsinin 25-ci ildönümü münasibətilə Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinə ziyarət təşkil olunub. Ziyarətdə DQİDK-nın Quba bölgəsi üzrə şöbəsinin əməkdaşları, rayonda fəaliyyət göstərən dini icmaların rəhbərləri, üzvləri və dindarlar iştirak ediblər.

Memorial kompleksin əməkdaşı Xəyal Nöhbəlayev xatirə abidəsinin yaradılması haqqında məlumat verərək ziyarətçiləri tarixi faktlarla tanış edib.

Çıxışlarda ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri amansız qətləmlərdən danışılib və bildirilib ki, Xocalıda baş vermiş soyqırımı bunlardan ən dəhşətlisidir. Lakin Azərbaycan güclü dövlətdir və Xocalı faciəsinə düzgün qiymət verilməsi istiqamətində beynəlxalq səviyyədə böyük işlər görmüşdür.

Sonda soyqırımı qurbanlarının ruhlarına dualar oxunub.

* * *

Həmin gün Şamaxı şəhər "Cümə" məscidində də DQİDK-nın Şamaxı bölgəsi üzrə şöbəsi, Şamaxı RİH və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) birgə təşkilatçılığı ilə anım tədbiri keçirilib.

Tədbirdə DQİDK-nın Şamaxı bölgəsi

üzrə şöbəsinin müdiri Rəhim Rəhimli, RİH başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı İsmayıl Manafov, QMI-nin Şamaxı və Qobustan rayonları üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Mərahmət Mustafayev, Şamaxı şəhər "Cümə" məscidi dini icmasının sədri Akif Hüseynov, Şamaxı və Qobustan rayonlarında fəaliyyət göstərən dini icma sədrləri, imam və axundlar iştirak ediblər.

Tədbirdə soyqırımı qurbanları və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan həmvətənlərimizin ruhu yad edilib, ruhlarına dualar oxunub.

* * *

Daha bir anım tədbiri isə İsmayilli şəhər "Məhəmmədiyyə" məscidində DQİDK-nın Şamaxı bölgəsi üzrə şöbəsi və İsmayilli Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Tədbirdə DQİDK-nın Şamaxı bölgəsi üzrə şöbəsinin əməkdaşı Elnur Mehdiyev, RİH başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Murad Məhərrəmov, İsmayilli şəhər "Cümə" məscidi dini icmasının sədri Vasif Teymurov, İsmayilli şəhər (2) məscidi dini icmasının sədri Qaya Xalıqov, "Məhəmmədiyyə" məscidinin axundu Elnur Yusifov, dini icma sədrləri və gənclər iştirak ediblər.

Məruzəçilər Xocalı faciəsi zamanı xalqımızın başına gətirilən müsibətlərdən danışib, bu faciənin, soyqırımının gənclərə çatdırılmasının vacibliyini vurğulayıblar.

Multikulturalizm xalqımızın həyat fəlsəfəsidir

Azərbaycan İslam aləmində dünyəvi dövlətçiliyin nadir modellərindən biridir

Ölkəmizin bu sahədə qazandığı mükəmməl təcrübə dünyada öyrənilən modellərdəndir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına görə dinindən, irqindən, eləcə də dilindən asılı olmayaraq, hər bir vətəndaşın hüquqları və azadlıqları qorunur. Respublikamızda yaşayan bütün etnik azlıqların və digər xalqların mədəniyyəti, mənəvi dəyərləri müxtəlif qanunlar və normativ-hüquqi aktlarla təsbit olunur. Din, etiqad azadlığı Azərbaycanda tam şəkildə təmin edilir. Ayrı-ayrı etnosların, millətlərin və xalqların, dinlərin və konfessiyaların, mədəniyyətlərin nümayəndələri burada mehriban, dostluq, qardaşlıq mühitində yaşayırlar.

Azərbaycanda dövlətçilik prinsipi bütün İslam aləmində dünyəvi dövlətçiliyin nadir modellərindən biri hesab olunur. Şübhəsiz ki, multikultural cəmiyyətin formalaşmasında və multikultural mühitin yaradılmasında aparıcı rol dövlətə məxsusdur. Ölkədə xristian pravoslav kilsəsinin fəaliyyətinin bərpasını, bir neçə il öncə Bakıda katolik kilsəsinin inşa olunmasını, eyni zamanda 2011-ci ildə yeni sinaqoqun tikilib istifadəyə verilməsini Azərbaycanda dinlərarası tolerant münasibətin bariz nümunəsi saymaq olar. Hələ 2002-ci ildə Roma Papası II İohan Pavel respublikamıza tarixi səfərində ölkəmizdə dini tolerantlıq ənənələrinin güclü olduğunu, Azərbaycanın müxtəlif xalqların və dinlərin mənəvi dəyərlərini özündə bir araya gətirdiyini söyləyərək xristian dininə sitayiş edənlərin burada digər dinlərin təmsilçiləri ilə sülh şəraitində, dinc, yanaşı yaşadıklarını, bunun isə ancaq tolerantlıq və qarşılıqlı hörmət nəticəsində mümkün olduğunu bildirib.

2016-cı ildə ölkəmizə səfər edən Roma Papası Fransisk Prezident İlham Əliyev ilə görüşü zamanı Azərbaycanın bu günə qədər keçdiyi yolun dövlətin iqtisadi və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına şərait yaratmaq və təsisatları gücləndirmək üçün göstərilmiş mühüm səyləri aydın şəkildə göstərdiyini vurğulaması və bu yolun multikulturalizmin və mədəniyyətlərin bir-birini lazımı qaydada tamamlanmasının müsbət cəhətlərini tanıyan cəmiyyət sayəsində mümkünliyünü dilə gətirməsi heç də təsadüfi deyil.

Müxtəlif xalqlar arasında etimadın möhkəmlənməsində və cəmiyyətin tərəqqisində multikulturalizmin inkişafı vacib şərtidir

Ölkəmizdə ayrı-ayrı dinlərə, xalqlara mənsub olan insanlar arasında tarix boyu xoş münasibətlərin mövcud olması realıqdır. Azərbaycan dövləti müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bu ənənə daha da güclənib və xalqımızın ən mühüm nailiyyətləri sırasında yer alıb. 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa edən xalqımız məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin sayəsində tarix boyu daşdığı tolerantlıq və multikulturalizm dəyərlərini inkişaf etdirdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi xəttin nəticəsi olaraq Azərbaycan, son illər dünyada aktuallaşan mədəniyyətlər

və sivilizasiyalararası dialoqa layiqli töhfələrini verir. Bu mənada bu gün Azərbaycan beynəlxalq miqyasda təkə karbohidrogen ehtiyatları ilə tanınır. Enerji resursları ilə zəngin olan ölkəmiz, eyni zamanda humanist dəyərlərə sadıq, multikulturalizm prinsiplərini dünyaya ixrac edən ölkə kimi qəbul olunur. Azərbaycanda bu sahədə bərqərar olan münasibətlər təsdiq edir ki, tolerantlıq və multikulturalizm ölkələrin və xalqların tarixin hər bir mərhələsində keçdiyi yoldan asılı olaraq yaranan və humanizm prinsiplərinə söykənən dəyərlər toplusudur.

Multikulturalizm xalqımızın tarix boyu formalaşan və inkişaf edən dəyərlər toplusu kimi həmişə mövcud olub. Bu gün isə realıq odur ki, multikulturalizm Azərbaycan dövlətində əvəzsiz yaşam tərzinə çevrilib. Uğurlu dövlət siyasəti sayəsində Azərbaycanda multikulturalizmin yeni keyfiyyət mərhələsinə yüksəlməsi realıqdır. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanın sivilizasiyalar və mədəniyyətlərəarası dialoq və əməkdaşlıq sahəsində nadir təcrübəsi beynəlxalq səviyyədə də tanınır və yüksək qiymətləndirilir.

Azərbaycan mədəniyyətlər və dinlərarası dialoq üçün mərkəzə çevrilib

Məhz bundan irəli gələrək son illər ölkəmizdə sivilizasiyalararası dialoq və tolerantlıq mövzusunda çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər keçirilib. Bütün bunlar ondan xəbər verir ki, Azərbaycan mədəniyyətlər və dinlərarası dialoq üçün mərkəzə çevrilib. Paytaxtımız isə qlobal əhəmiyyətli humanitar məsələlərin öz həllini tapdığı məkan kimi tanınır. Dünyada xalqlar arasında etimadın möhkəmləndirilməsində mühüm rol nəzərə alınmaqla müxtəlif mədəniyyətlər arasında əməkdaşlıq üçün qlobal platformanın təsis edilməsi və xalqımızın tolerant mədəniyyətinin, tarixi ənənələrinin beynəlxalq aləmə tanıtılması məqsədilə Azərbaycanda 2011-ci ildən başlayaraq hər iki ildən bir Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumu təşkil edilir. Bu forum göstərir ki, mədəniyyətlərəarası dialoqun müxtəliflik və plüralizmlə səciyyələnən müasir cəmiyyətlərdə inkişafı yönündə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüskarılığı dünyanın diqqət mərkəzindədir. Çünki "Bakı prosesi" adı ilə məşhur olan Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumunun təşəbbüskarı şəxsən Prezident İlham Əliyevdir. "Bakı prosesi"nin əsası 2008-ci ilin dekabrında Bakıda keçirilmiş Avropa Şurasının mədəniyyət nazirlərinin iclasında Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə qoyulub. Ötən illər ərzində bu forum qloballaşdığı qədər müxtəlif olan dünya birliyini narahat edən ən mühüm məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparmaq üçün hamı tərəfindən qəbul edilən platformaya çevrilib. Ona görə "Bakı prosesi" artıq dünyanın aparıcı beynəlxalq təşkilatları

tərəfindən qəbul olunur və dəstəklənir. Bu, dünyada keçirilən yeganə tədbirdir ki, burada adətən bir-biri ilə rəqabət aparan, bu sahədə işlər görən təşkilatların vahid bir platformada birləşdirilməsinə nail olunub. Forumun yüksək səviyyədə keçirilməsi artıq Bakıda bu mövzuya uyğun silsilə tədbirlərin təşkilinə də böyük maraq oyadır.

Ötən ilin aprel ayında isə Bakıda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu keçirildi. Bununla bağlı qərar 2014-cü il sentyabrın 26-da Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Assambleyasının 69-cu sessiyası çərçivəsində BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı Dostlar Qrupunun Nazirlər Toplantısında qəbul edilib. Bu qərarın qəbul edilməsi dünya ölkələrinin Azərbaycanda multikultural mühitə olan münasibətinin real ifadəsidir. Eyni zamanda, bu tədbirin Azərbaycanda keçirilməsi barədə beynəlxalq təşəbbüs onu göstərir ki, tolerantlığın məkanı və multikultural ənənələrə sadıq olan Azərbaycanın mədəniyyətlərin dialoqunun inkişafı, mədəni müxtəlifliyin qorunub saxlanması, sivilizasiyalar arasındakı qarşılıqlı münasibətlərin tənzimlənməsi və mötəbər forumların gerçəkləşdirilməsi sahəsində zəngin təcrübəsi bütün dünyada qəbul olunur.

Ümumiyyətlə, Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlar, həyata keçirilən inkişaf siyasəti öz növbəsində ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artmasına, qlobal əhəmiyyətli tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilməsinə səbəb olub. Xüsusilə qeyd etməliyik ki, artıq paytaxt Bakı qlobal əhəmiyyətli humanitar məsələlərin öz həllini tapdığı məkandır. Artıq bir neçə ildir ölkəmizdə keçirilən Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu göstərir ki, Azərbaycan mədəniyyətlərəarası dialoqun mərkəzi, həmçinin, humanitar məsələlərin müzakirə olunduğu məkan kimi öz rolunu və əhəmiyyətini təsdiqləməkdədir.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsləri nəticəsində multikulturalizm dövlət siyasətinin ən önəmli istiqamətlərindən birinə çevrilib. Ölkəmizdə həyata keçirilən uğurlu siyasətin nəticəsidir ki, Azərbaycan dünyada tolerantlıq, sivilizasiyalar arasında dialoq məkanı kimi qəbul edilir.

Ölkəmizin bu sahədə formalaşdırdığı zəngin ənənələr dünyanın ən nüfuzlu elmi mərkəzləri tərəfindən diqqətlə tədqiq edilir və maksimum şəkildə bu qiymətli ənənələrdən bəhrələnməyə çalışır. Bütün bunlar xalqımızın mənəvi dəyərlərinin dünyada təbliğinin nəticəsidir. Bu nəticələrin əldə olunmasında, xalqımızın sahib olduğu multikultural dəyərlərin, tolerantlıq ənənələrinin dünyaya təqdim edilməsi işində Azərbaycan dövləti ilə yanaşı, dünyada maddi və qeyri-maddi irsin qorunmasında və təbliğində böyük fədakarlıq göstərən, xeyirxah əməlləri ilə əsl islami dəyərləri təlqin edən, bəşəriyyəti mərhəmətə, qarşılıqlı köməyə, sülhə

çağırın Heydər Əliyev Fondunun da böyük əməyi var. Ona görə multikulturalizm və tolerantlıq məsələləri Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində başlıca yer tutur. Bu da ondan irəli gəlir ki, ölkəmizdə tarixən formalaşmış tolerantlıq və dözümlülük Azərbaycan cəmiyyətini səciyyələndirən gözəl bir ənənəyə çevrilib. Heydər Əliyev Fondu isə fəaliyyəti ilə müxtəlif xalqlar arasında humanizm, həmrəylik və dözümlülük kimi bəşəri dəyərlərin bərqərar olmasına, ölkəmizdə formalaşmış gözəl ənənəyə töhfələrini verməkdədir. Fond Azərbaycan multikultural ənənələrinin qorunub saxlanması, təbliği ilə bağlı olduqca əhəmiyyətli, möhtəşəm layihələr həyata keçirir. Bu layihələr Azərbaycan multikulturalizminin bir ölkə çərçivəsində qapalı inkişafını deyil, dünya çərçivəsində dinlərin və mədəniyyətlərin müxtəliflikləri şəraitində fəaliyyət göstərməsini reallaşdırır. Uğurla həyata keçirilən "Tolerantlığın ünvanı - Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində indiyədək ölkəmizdəki məscidlərdə, kilsələrdə, sinaqoqlarda təmir-bərpa işləri aparılıb.

Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsi və dəstəyi, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, UNESCO-nun və IESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə bu gün ölkəmizdə multikulturalizm ideyası müstəvisində aparılan müzakirələr, Bakıda təşkil edilən humanitar forumlar çərçivəsində dünyanın nüfuzlu alimləri arasında bu mövzuda baş tutan müzakirələr həmin istiqamətdə ortaya çıxan sualların aydınlaşdırılmasına, bəşəriyyət üçün daha nizamlı, sabit, qarşılıqlı hörmət ruhunun hakim olduğu dünyanın yaradılması amalına xidmət edir. Bütün bu tədbirlər, beynəlxalq konfranslar, forumlar artıq Azərbaycan sivilizasiyaları birləşdirən bir məkana çevirib.

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə ötən ilin Azərbaycan Respublikasında "Multikulturalizm ili" elan edilməsi ölkəmizin multikultural dəyərlərə inkişafına və möhkəmləndirilməsinə verdiyi önəmin göstəricisidir. Heç bir demokratik cəmiyyət düşünülmiş multikulturalizm siyasətinə söykənmədən stabil inkişaf edə bilməz. Bunun sübutlarından biri Azərbaycanın müstəqillik əldə etdikdən sonra nail olduğu sürətli inkişafdır.

Ölkəmizdə müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələri tarixən mövcud olan tolerant mühitə uyğun olaraq dinc və mehriban qonşuluq şəraitində yaşayırlar və inkişaf edirlər. Odur ki, Azərbaycanın multikulturalizm ənənələri dünyanın hər ölkəsinə örnəkdir. Bu ənənələr, eləcə də bu bəşəri dəyərin güclənməsinə xidmət edən dövlət siyasəti ölkəmizin yüksəlişinə və vətəndaş həmrəyliyində özünün layiqli töhfələrini verir.

Əminik ki, bu uzaqgörən siyasətin davamı olaraq 2017-ci ilin Azərbaycan Respublikasında "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ölkəmizin İslam həmrəyliyinin və sülhün möhkəmləndirilməsi sahəsində də mühüm nəticələr əldə etməsinə səbəb olacaqdır.

Vüsalə HÜSEYNOVA,
DQİDK-nin əməkdaşı

Bakıda və bölgələrdə "İslam Həmrəyliyi İli" çərçivəsində tədbirlər keçirilib

Azərbaycanın tolerantlıq mühitinin təşəkkül tapmasına, multikulturalizmin, mədəniyyətlərarası və sivilizasiyalararası dialoqun qurulmasına, İslam dəyərlərinin dünyada təbliğinə böyük töhfələr verdiyi nəzərə alınaraq Prezident İlham Əliyevin 10 yanvar 2017-ci il tarixli Sərəncamına əsasən bu il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunub və Prezident Administrasiyası rəhbərinin Sərəncamı ilə 2017-ci ilin Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunmasına dair Tədbirlər Planı təsdiq edilib. Tədbirlər Planında İslamdaxili həmrəylik, İslam və digər konfessiyalar arasında həmrəylik istiqamətləri üzrə ölkə daxilində və xaricdə keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbirlər öz əksini tapıb. Buna əsasən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi digər qurumlarla birgə "İslam Həmrəyliyi İli" çərçivəsində fevral ayı ərzində bir sıra tədbirlər keçirib. Bu qəbildən olan tədbirlər:

3 fevral - Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) Ucar bölgəsi üzrə şöbəsi, Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyəti (RİH), Kürdəmir rayon Polis İdarəsi və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) Kürdəmir Rayon İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Kürdəmir şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində "Etnokonfliktlərin həlli yolu kimi - İslamda həmrəylik" mövzusunda; Ağdam Rayon İcra Hakimiyyəti Aparatında 2016-cı ildə Ağdam rayonunda multikulturalizm, dövlət və din siyasətinin icrası, yekunları və "İslam Həmrəyliyi İli" ilə əlaqədar qarşıda duran vəzifələr haqqında;

9 fevral – DQİDK və Səbail RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Badamdar qəsəbəsi 236 saylı tam orta məktəbdə "Dini radikalizmə qarşı mübarizədə gənclərin rolu" mövzusunda;

10 fevral – DQİDK və Binəqədi RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Binəqədi rayonu 115 saylı tam orta məktəbdə;

11 fevral – DQİDK-nın Lənkəran bölgəsi üzrə şöbəsi, Lənkəran ŞİH və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "2016-cı ilin yekunları, 2017-ci il "İslam Həmrəyliyi İli"ndə üzərimizə düşən vəzifələr" mövzusunda;

15 fevral – DQİDK və Nizami RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Kimya-Biologiya təmayüllü Respublika Liseyində "Dini radikalizm və ekstremizmə qarşı mübarizə" mövzusunda;

16 fevral – DQİDK və Xətai RİH-in birgə təşkilatçılığı ilə Ayaz Məhərrəmov adına 95 saylı orta məktəbdə "İslam həmrəyliyi: Tolerantlıq və İslam mədəniyyəti" mövzusunda;

27 fevral – DQİDK ilə Təhsil Nazirliyi tərəfindən birgə imzalanmış "Təhsil müəssisələrində uşaq və gənclərin mənəvi inkişafı, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlər ruhunda tərbiyə olunması tədbirlərinin gücləndirilməsi haqqında" Fəaliyyət Planına uyğun olaraq, Səbail rayonu 49 nömrəli məktəb-liseyde "Azərbaycan cəmiyyətində İslam həmrəyliyi" mövzusunda;

28 fevral – DQİDK ilə Təhsil Nazirliyi tərəfindən birgə imzalanmış "Təhsil müəssisələrində uşaq və

gənclərin mənəvi inkişafı, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlər ruhunda tərbiyə olunması tədbirlərinin gücləndirilməsi haqqında" Fəaliyyət Planına uyğun olaraq, Nizami rayonu, Milli Qəhrəman M.Rüstəmov adına 32 nömrəli tam orta məktəbdə "Milli-mənəvi dəyərlər və İslam həmrəyliyi" mövzusunda baş tutub.

Tədbirlərdə Dövlət Komitəsinin, şəhər və rayon icra hakimiyyətlərinin, eləcə də digər dövlət qurumlarının əməkdaşları, dini icma sədrələri, din xadimləri, rayonun təhsil və mədəniyyət işçiləri, gənclər iştirak ediblər. Çıxışlarda qeyd olunub ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin 2016-cı ili "Multikulturalizm İli" və onun məntiqi davamı kimi bu ili "İslam Həmrəyliyi İli" elan etməsi bütün dünyaya "bir-birimizə qarşı dözümlü olaq, hörmətlə yanaşaq, həmrəy olmağı, dinlər və məzhəblər arasında dialoq qurmağı bacaraq" çağırışıdır. Bu, humanist və sülhsevər bir təşəbbüs olmaqla ölkəmizin İslam birliyinə olan həssas münasibətinin göstəricisidir.

Çıxışlarında dini radikalizmin mahiyyəti, onun milli-mənəvi və dini dəyərlərimizə qarşı olan zərərli təsirləri barədə də məlumat verən məruzəçilər dini maarifləndirmə sahəsində görülən tədbirlərin və bu istiqamətdə mütəmadi görüşlərin əhəmiyyətini vurğulayıb, ölkəmizdə "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunmasının regional və beynəlxalq müstəvidə sabitliyin qorunmasındakı önəmindən danışaraq, gənclərə radikal dini cərəyanların təsirinə düşməmək üçün müvafiq tövsiyələrini veriblər.

Tədbirlərin sonunda iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

DİNİ QURUMLARIN DÖVLƏT REYESTR MƏLUMATI

DƏYİŞİKLİK

Göyçay rayonu II Ərəbcəbirli kənd məscidi dini icması

Qeydiyyat tarixi: 10 avqust 2010-cu il
Qeydiyyat №-si: 100110A4 – 472

Dini icmanın ümumi yığıncağının qərarı və digər sənədlərə əsasən Əliyev Alış Güleyman oğlu dini icmanın təsisçisi kimi Dini qurumların dövlət reyestrindən çıxarılmış, Şirəliyev Rəşad Cavad oğlu dini icmanın təsisçisi kimi Dini qurumların dövlət reyestrinə daxil edilmişdir. Məmmədov Ruslan Ənvər oğlu dini icmanın sədri kimi Dini qurumların dövlət reyestrindən çıxarılmış, Şirəliyev Rəşad Cavad oğlu dini icmanın sədri kimi Dini qurumların dövlət reyestrinə daxil edilmişdir.

Dəyişikliklərin qeydiyyat tarixi: 31 yanvar 2017-ci il

Bakı şəhəri Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbə məscidi dini icması

Qeydiyyat tarixi: 05 noyabr 2009-cu il
Qeydiyyat №-si: 100109A2 – 09

Dini icmanın ümumi yığıncağının qərarı və digər sənədlərə əsasən Kəlbəliyev Hüseynağa Şərifəli oğlu, Kəlbəliyev Hacı Şərifəli oğlu dini icmanın təsisçiləri kimi Dini qurumların dövlət reyestrindən çıxarılmışlar, İmanov Qəzənfər Xan Hüseyin oğlu, Əliyev Əli Hafis oğlu dini icmanın təsisçiləri kimi Dini qurumların dövlət reyestrinə daxil edilmişlər.

Dəyişikliklərin qeydiyyat tarixi: 03 fevral 2017-ci il

Ucar rayonu Xələc kənd məscidi dini icması

Qeydiyyat tarixi: 18 iyul 2016-cı il
Qeydiyyat №-si: 100116D – 683

Dini icmanın ümumi yığıncağının qərarı və digər sənədlərə əsasən Məhərrəmov Şəfi Məhərrəm oğlu dini icmanın təsisçisi kimi Dini qurumların dövlət reyestrindən çıxarılmış, Məmmədov Cəlil İbrahim Xəlil oğlu dini icmanın təsisçisi kimi Dini qurumların dövlət reyestrinə daxil edilmişdir.

Dəyişikliklərin qeydiyyat tarixi: 13 fevral 2017-ci il

LƏĞV OLUNAN DİNİ İCMALAR

Bakı şəhəri Suraxanı rayonu Zığ qəsəbəsi "İslam" məscidi dini icması

Qeydiyyat tarixi: 03.12.2007-ci il
Qeydiyyat №-si: 1307B1-413

Suraxanı rayonu Hövsan kəndi dini icması təsisçilərinin 29.09.2016-cı il tarixli, 01 nömrəli protokolu ilə həmin dini icmanın ləğvi barədə qərar qəbul edilmişdir.

Ləğv olunması: 15 fevral 2017-ci ildə qeydə alınıb.

E L A N

Bakı şəhəri Səbail rayonu "Şəbnəm" mədrəsəsinin (03 iyun 2003-cü ildə 190 nömrəli şəhadətnamə ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır) təsisçisi Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin 20.02.2017-ci il tarixli, 25 nömrəli əmri ilə həmin mədrəsənin ləğvi barədə qərar qəbul edilmişdir.

* * *

Şəki şəhəri İslam mədrəsəsinin (22 aprel 2002-ci ildə 95 nömrəli şəhadətnamə ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır) təsisçisi Şəki Şəhəri dini icmasının 17.02.2017-ci il tarixli, 3 nömrəli protokolu ilə həmin mədrəsənin ləğvi barədə qərar qəbul edilmişdir.

* * *

Zaqatala rayonu Əliabad kənd İslam mədrəsəsinin (19 aprel 2002-ci ildə 94 nömrəli şəhadətnamə ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır) təsisçisi Zaqatala rayonu Əliabad kənd dini icması tərəfindən 15.02.2017-ci il tarixli, 4 nömrəli protokolu ilə həmin mədrəsənin ləğvi barədə qərar qəbul edilmişdir.

Dövlət Komitəsi müsabiqə elan edir

Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi dini icmalar arasında Lider Heydər Əliyevin 94 illik yubileyi münasibətilə "Heydər Əliyev irsi və İslam həmrəyliyi" mövzusunda məqalə müsabiqəsi elan edir.

Müsabiqəyə əsaslı Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin və çoxəsrlik adət-ənənələrinin qorunub saxlanılması, inkişaf etdirilməsi, o cümlədən Azərbaycan dövlətinin İslam dünyasında vəhdətin, həmrəyliyin gücləndirilməsi istiqamətində gördüyü işlər barədə məqalələr göndərilə bilər. Eyni zamanda, ölkəmizdə tarixən mövcud olan multikultural və tolerant mühitdən, müxtəlif dinlərin və dini konfessiyaların nümayəndələrinin birgəyaşayış mədəniyyətindən, bu sahədə Azərbaycan təcrübəsinin dinlərarası və məzhəblərarası münasibətlərə verə biləcəyi töhfələrdən bəhs edən məqalələr də qəbul olunur.

Kriteriyalar

- Məqalə innovativ və əhatəli olmalıdır;
- Müsabiqə elan olunduqdan sonra qəzet və ya elektron internet portallarında dərc edilməlidir;
- Məqalənin həcmi 8 000 (səkkiz min) işarədən artıq olmamalıdır. (1,5 aralıq məsafə ilə təxminən 3-4 A4 formatlı vərəq həcmində);
- Yazılar qəzetdə dərc edilərsə: A4 formatlı vərəqdə (Times New Roman 14 şrift) və 1 nüsxə qəzet şəklində Dövlət Komitəsinə təqdim olunmalıdır;
- Elektron portalda dərc edilərsə: A4 formatlı vərəqdə (Times New Roman 14 şrift) çap olunmalı və link əlavə edilərək Dövlət Komitəsinə təqdim edilməlidir.

Mükafat

I yer – 500 AZN II yer – 400 AZN III yer – 300 AZN

Hər biri 100 AZN olmaqla üç həvəsləndirici mükafat.

Müsabiqənin müddəti: 2 mart – 20 aprel 2017-ci il

Əlaqə telefonları: (012) 492 65 23 / (012) 497 09 88

E-mail: redaksiya@scwra.gov.az

Ünvan: Bakı şəhəri, Əhməd Cavad 12

2070-ci ildə müsəlmanların və xristianların sayı bərabərləşəcək

2070-ci ildə dünyada ilk dəfə müsəlmanların və xristianların sayı bərabərləşəcək. Bu barədə məlumatı nüfuzlu Pyu Araşdırma Mərkəzinin (Pew Research Center) ekspertləri veriblər. Xüsusilə qeyd olunur ki, bununla yanaşı, dünyada ateistlərin və hansısa bir dinə etiqad etməyənlərin sayında da

artma müşahidə olunacaq. Avropada müsəlmanların sayı ümumi əhalinin ən azı 10% -ni təşkil edəcək. Ən çox müsəlman əhalinin yaşadığı ölkə isə Hindistan olacaq; o bu göstərici ilə hazırki lider İndoneziyanı qabaqlayacaq. Bir neçə onilliklər keçdikdən sonra ABŞ-da xristian əhalinin sayı indiki 75%-dən 60%-ə enəcək. Qeyd etmək lazımdır ki, proqnozun hazırlanması üçün ekspertlər dinlərin yayılması haqda məlumatlardan, həmçinin yaş fərqliliklərindən, doğum və ölüm nisbətindən, miqrasiya göstəricilərindən və bir dindən başqasına keçid qanunauyğunluğundan istifadə ediblər.

Çində havanın çirklənməsi ilə mübarizə üsulu: şaquli meşələr

Havanın çirklənməsinin yüksək həddə çatdığı Çin bu vəziyyətlə mübarizə məqsədilə maraqlı bir layihə həyata keçirməyə hazırlaşır. Belə ki, Çində havanın çirklənməsinə qarşı mübarizə məqsədilə böyük həcmdə oksigen istehsal edən meşəyəbənzər hündür qüllələr inşa olunacaq. Çinin Nanjing şəhərində inşası planlaşdırılan, "Nanjing qüllələri"

adlanan iki yüz və yüz metrlik iki qüllənin inşasında 23 növdə 2500 koldan və 1100 ağacdan istifadə ediləcək. "Nanjing qüllələri" dünyada üçüncü, Asiyada isə ilk şaquli meşə olaraq tarixə düşəcək. Belə ki, oxşar qüllələr bundan əvvəl İtaliyanın Milan, İsveçrənin Lozanna şəhərində tikilib.

Yadigar söz

Corc Vaşinqton,
ABŞ-in ilk prezidenti

"Əgər öz ad-sanına hörmət edirsənsə, yaxşı insanlarla dostluq et, pis dostdansa tək qalmaq yaxşıdır."

Bakı və Abşeron üzrə namaz vaxtları (Mart -2017)

Gün	Sübh azanı	Gün çıxır	Zöhr azanı	Əsr azanı	Axşam azanı	İşə
1	05:55	07:15	12:53	16:48	18:46	19:46
2	05:54	07:14	12:53	16:49	18:47	19:47
3	05:52	07:12	12:53	16:50	18:48	19:48
4	05:51	07:11	12:53	16:51	18:49	19:49
5	05:49	07:09	12:52	16:52	18:50	19:50
6	05:48	07:07	12:52	16:53	18:51	19:52
7	05:46	07:06	12:52	16:54	18:52	19:53
8	05:45	07:04	12:52	16:54	18:53	19:54
9	05:43	07:03	12:51	16:55	18:54	19:55
10	05:41	07:01	12:51	16:56	18:55	19:56
11	05:40	07:00	12:51	16:57	18:56	19:57
12	05:38	06:58	12:51	16:58	18:57	19:58
13	05:36	06:56	12:50	16:59	18:59	19:59
14	05:35	06:55	12:50	17:00	19:00	20:00
15	05:33	06:53	12:50	17:01	19:01	20:01
16	05:31	06:51	12:49	17:01	19:02	20:03
17	05:30	06:50	12:49	17:02	19:03	20:04
18	05:28	06:48	12:49	17:03	19:04	20:05
19	05:26	06:47	12:49	17:04	19:05	20:06
20	05:25	06:45	12:48	17:05	19:06	20:07
21	05:23	06:43	12:48	17:05	19:07	20:08
22	05:21	06:42	12:48	17:06	19:08	20:09
23	05:19	06:40	12:47	17:07	19:09	20:11
24	05:18	06:38	12:47	17:08	19:10	20:12
25	05:16	06:37	12:47	17:09	19:11	20:13
26	05:14	06:35	12:47	17:09	19:12	20:14
27	05:12	06:33	12:46	17:10	19:13	20:15
28	05:10	06:32	12:46	17:11	19:14	20:16
29	05:09	06:30	12:46	17:11	19:15	20:18
30	05:07	06:29	12:45	17:12	19:17	20:19
31	05:05	06:27	12:45	17:13	19:18	20:20

Bakı ilə digər şəhərlər arasındakı namaz vaxtı fərqləri (dəqiqə): Sumqayıt +1, Mərzə, Siyəzən, Neftçala +3, Astara, Qusar, Hacıqabul, Şabran, Şirvan, Salyan, Xaçmaz +4, Ağsu, Quba, Lənkəran, Masallı, Biləsuvar +5, Cəlilabad, İsmayilli, Kürdəmir, Saatlı, Sabirabad, Şamaxı, İmişli, Lerik +6, Qəbələ, Göyçay, Yardımlı, Ucar, Zərdab +8, Ağdam, Ağdaş, Ağcabədi, Beyləqan, Bərdə, Fizuli, Horadiz, Qax, Oğuz, Mingəçevir, Yevlax +10, Balakən, Cəbrayıl, Goranboy, Tərtər, Qubadlı, Şəki, Şuşa, Zəngilan +13, Gəncə, Daşkəsən, Xanlar, Laçın, Gədəbəy, Kəlbəcər, Ordubad, Tovuz, Şəmkir, Zaqatala +15, Qazax, Naxçıvan, Ağstafa, Babək, Culfa, Şahbuz, Şərur +18, Marneuli (Tiflis) +20.

* Təqvim AMEA-nın Şamaxı astrofizika rəsədxanası tərəfindən hazırlanmış cədvəl əsasında tərtib olunmuşdur.

Həccə gedəcək zəvvarların ziyarət xərcinin ödənməsi ilə bağlı yenilik edilib

Bu il Azərbaycandan Həcc ziyarətinə gedəcək zəvvarlara ziyarət xərclərinin ödənişi ilə bağlı yeniliklər tətbiq olunur. Belə ki, əvvəlki illərdən fərqli olaraq, bu il zəvvarlar ödənişi bank vasitəsi ilə deyil, nağd formada Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə (QMİ) edəcəklər. Bundan başqa, zəvvarlara ödənişləri 1 may 2017-ci ilə qədər mərhələli

formada ödəmək imkanı da yaradılır.

Bu ilki Həcc ziyarətinə sənəd qəbulu yanvarın 26-dan başlayıb və QMİ-nin Həcc şöbəsində sənədlər qəbul olunur. Zəvvarlardan sənəd qəbulu üçün xarici pasport, şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti, 4x6 sm ölçüdə 4 ədəd ağ fonda çəkilmiş rəngli fotosəkil və sağlamlıq haqqında arayış tələb olunur. Əvvəlki illərdən fərqli olaraq, bu il ziyarət iki formada (VIP və nisbətən ucuz) yox, bir formada olacaq. Bir nəfərlik ziyarət paketinin qiyməti isə 3850 ABŞ dolları təşkil edir. Bu ilki Həcc mövsümündə azərbaycanlı zəvvarlar üçün 600 nəfərlik kvota nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda Həcc sənəd qəbulunu yalnız QMİ aparır.

İslam psixi pozğunluqların müalicəsinə kömək edə bilər

Böyük Britaniyada psixi xəstəliklərin müalicəsində yeni metod hazırlanıb. Belə ki, Lids Universitetinin (Leeds University) araşdırmalarına əsasən, psixoterapiyaya dini komponentlərin cəlbinin depressiv vəziyyətli pasiyentlərin müalicəsində effektivliyi artıracağı güman edilir. Artıq yeni metod öz təsirli nəticəsini göstərib. Universitetin professoru Qazala Mir: "Psixi xəstəliklərdən əziyyət çəkən bəzi müsəlmanlar belə hesab edirlər ki, onlar Allahın qəzəbinə tuş gəliblər. Bu, öz növbəsinə

də, vəziyyəti daha da çətinləşdirir. Əgər bu zaman terapiyaya dini komponentləri (məsələn ruhanilərlə söhbət) cəlb etsək, təsir bağışlayan nəticələr əldə etmək mümkündür".

Baş redaktor Səyyad ARAN	Redaksiya şurası: Şeyxülislam Allahşükür PAŞAZADƏ, Anar, Arxiyepiskop Aleksandr, Əflatun AMAŞOV, Gövhər BAXŞƏLİYEV, Nizami CƏFƏROV, Vasim MƏMMƏDƏLİYEV.	Ünvan: AZ 1001, Bakı şəhəri, Əhməd Cavad küçəsi, 12	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin bölgələr üzrə müxtəlif məntəqələr:			Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində yığılıb səhifələnməmiş, "Azərbaycan" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.	Əlyazmalara rəy verilmir və onlar geri qaytarılır.
	Telefon: 492 65 23; 437 31 15 Tel/fax: 492 15 39 492 58 29; 437 31 15 E-mail: redaksiya@scwra.gov.az	Bəlkə şəhəri üzrə şöbə - (012) 433 06 51 Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbə - (018) 654 00 40 Lənkəran bölgəsi üzrə şöbə - (025) 255 39 04 Masallı bölgəsi üzrə şöbə - (025) 215 51 50 Şirvan bölgəsi üzrə şöbə - (021) 215 21 30	Quba bölgəsi üzrə şöbə - (023) 335 22 70 Ucar bölgəsi üzrə şöbə - (020) 235 50 97 Yevlax bölgəsi üzrə şöbə - (022) 336 55 95 Ağcabədi bölgəsi üzrə şöbə - (021) 275 52 00 Zaqatala bölgəsi üzrə şöbə - (024) 225 32 23	Şəki bölgəsi üzrə şöbə - (024) 244 03 16 Şamaxı bölgəsi üzrə şöbə - (055) 291 40 80 Gəncə bölgəsi üzrə şöbə - (022) 256 91 14 Tovuz bölgəsi üzrə şöbə - (050) 499 07 53 İmişli bölgəsi üzrə şöbə - (021) 246 02 99	Aylıq qəzet Tiraj: 1200 Sifariş: 327		